

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6,

Chamberlaina rušijo

V Angliji je zadnji teden spet oživila ogorčena časopisna borba proti ministrskemu predsedniku Chamberlainu, ki bi ga gotovi del politične javnosti rad odstranil z mesta predsednika vlade ali ga vsaj prisilili, da sprejme v sestav svoje vlade nekatere osebnosti, ki slovijo po svoji odločnosti napram Nemčiji in Italiji. Ker se je Chamberlain zoperstavljal temu, da bi sprejel v vlado posebno dve osebnosti, ki sta mu bili priporočeni, namreč bivšega zunanjega ministra Anthonija Edena in nekdanjega vojnega ministra Winstona Churchilla, je postala gonja proti njemu mnogo hujša in zahtevala njegov odstop tudi že zelo vplivni krogi konservativne stranke, katere predsednik je Chamberlain.

Nasprotniki Chamberlaina se opirajo na razloge, ki jih črpajo tako iz preteklosti, kakor iz sedanjosti in bodočnosti.

Chamberlainu namreč ne morejo pozabiti, da je za časa češko-slovaške krize angleško politiko tako vodil, da je privedla do mirovnega sestanka štirih velesil v Monakovem, kjer se je zgodilo — ako stvari pogledamo v obraz brez vsakega olepševanja — da je morala Anglija mirno sprejeti, kar sta ji Nemčija in Italija nadiktirali na mizo. Chamberlainovi nasprotniki trdijo, da je Anglija takrat razgalila toliko slabosti, da bi bili njeni protivniki naivni, ako ne bi bili tega temeljito izkoristili. In so tudi temeljito izkoristili, kajti srednjeevropski zemljevid je danes čisto drugi, kot ga je začrtala monakowska konferenca, in tudi v severnovzhodni Evropi se pripravljajo položaji, ki bi ga ne bilo — tako pravijo Chamberlainovi nasprotniki — ako bi bila Anglija prej pokazala več odločnosti. Angleški imperij da je slabotno stal ob strani, ko se je podirala zgradba, pri kateri je pred 20 leti sodeloval in ki naj bi bila služila tudi v obrambo njegovih lastnih življenjskih koristi. To velja za prejšnost.

Za sedanjost veljajo očitki, ki tičejo načina, kako se angleška vlada obnaša v številnih težavah, ki so ji jih naprtili na raznih koncih in krajih imperija. Chamberlainu zamerijo, da s palestinskim vprašanjem ne pride nikamor in da slabotnost in brezglavost angleške politike napram Arabcem povzroča ugledu in koristim angleškega imperija čedalje več nepopravljive škode. Isto velja za angleško politiko na Daljnem vzhodu, kjer delajo Chamberlainovo oklevanje krivo, da se je Japonska tako razbohotila, napravila Angležem desetine milijard škode in zasedla postojanke, iz katerih je ne bo več mogoče izpodrinuti. Enaki očitki letijo na Chamberlaina glede pogajanj s Sovjetsko Rusijo, ki da upravlja zaradi mehkužnosti in nezanesljivosti sedanje angleške politike noče podpisati nobenih obveznosti iz strahu, da je ne bi Chamberlainova popustljivost v zadnjem trenutku pustila v precepu in na cedilu. Tudi Chamberlainovo obnašanje napram Poljski kritizirajo, češ, da se je pri gdanskem vprašanju pokazalo, da bi Chamberlain najrajši vse pustil pri miru in k večjemu Poljake pregovoril, naj prepušte Gdansk Nemčiji.

Enako se izražajo Chamberlainovi protivniki o bodočnosti angleške politike, ako ne bo dobila drugega vodstva. Na obzorjih se prikazujejo, tako pravijo kritiki, prvi obrisi velikih svetovnih kriz in ako angleški imperij ne bo imel na čelu odločno vodstvo, ki bo sicer vse politične pojave modro in preudarno presojalo, a ki bo znalo v odločilnem trenutku biti močno, neizprosno in pripravljen, da gre do kraja, bodo mednarodne težave rastle, bodo imperij premetavale kakor razburkani valovi morja nebogljeno ladjo, dokler da ga ne bodo zarahljale in razbile. Anglija da je izpraznila zadnjo merico popuščanja, ki ji je bilo še dovoljeno. Ako gre še dalje, gre v pogubo. Tako je zapisal na Chamberlainov naslov »Daily Telegraph« in je s tem dal duška mnenju tistega vedno večjega kroga, ki hoče na čelo angleške vlade ministrskega predsednika »brez dežnika«, ki bo bližajajo se neurje prestregel razoglav in v borbeni stoji s zavihanimi rokavi.

Nezadovoljnosti, ki, kot smo poudarili, ne sedijo samo med vrstami liberalne in delavske stranke, marveč v konservativni stranki sami, potiskajo v ospredje dvojce imen, bivšega zunanjega ministra Anthonija Edena in najbolj razboritega angleškega politika večkratnega ministra Winstona Churchilla. Prvi, Anthony Eden, da je v dobi abesinske krize pokazal, kako bi bila morala Anglija nastopiti, ko je bil še čas, da bi ji bila današnja razočaranja prihranjena. Drugi, Winston Churchill, pa, ker današnji položaj v Evropi natančno odgovarja položaju, ki ga on v borbi proti Chamberlainu napoveduje že dve leti kot neizogibno posledico mehkužne politike sedanje vlade. Oba imenovana državnik sta kot člana vlade dvignila ugled Anglije po inozemstvu, ker bi ga prepričala, da se je angleška politika, izučena po porazu na monakovski konferenci v septembru lanskega leta, temeljito spremenila in da je sedaj Anglija zares, in prav zares pripravljena brez pomislekov do skrajnosti izpolniti vse obveznosti, ki jih je dala drugim narodom v njihovo obrambo a ob enem tudi v obrambo lastne svetovne države. Vse izjave, ki jih Chamberlain v tem pogledu daje, pa naj bodo še tako kremenite in na posluš še tako odločne, nimajo tiste teže, kakor bi jih imel vstop Edena in Churchilla v sestavo sedanje vlade ali v kakšno novo vlado, pišejo veliki londonski listi, ki še poudarjajo, da Chamberlainov glas pri odgovornih krogih Nemčije in Italije nima nobenega zvoka več in da je zaradi tega treba drugih imen, ki povzročajo bolj kremenite odloke. Nekateri konservativni listi so šli celo tako daleč, da so rekli, da se sovjetski vladi ni čuditi, ako v noben angleški predlog nima zaupanja, dokler v angleški vladi ne sede možje, o katerih gre sloves, da pred se jasno vidijo, in vedo kaj hočejo in da besedo drže.

Ta borba okrog Chamberlaina je zanimiva in podučna. Kako se bo končala, danes ni mogoče prerokovati. Za mednarodno veljavo Anglije pa je značilno, da stojiata pred predsedniško palačo v Downing Streetu št. 10 Eden in Churchill, ki veljata danes doma v Angliji in izven nje kot predstavnika tistega dela Angleške, ki je sita brezplodnega vpogibanja kol-

Italija zavrača Turčijo ki hoče dodekaneške otoke

Italija je to otočje utrdila, da ga brani proti turški nevarnosti Angleško sredozemsko brodovje obišče Carigrad in Smirno

Rim, 20. jul. TG. Rimski listi so z ogorčenjem zapisali pisanje nekaterih turških listov, ki so nepričakovano objavili zahteve Turčije po dodekaneškem otočju, ki da leži v območju turškega življenjskega prostora. Najmočnejši je članek poluradnega vladnega lista »Giornale d'Italia«, ki najprej dokazuje, da Turčija nikakor nima pravice do pokrajine Aleksandrete, ki ji jo je sedaj Francija odstopila, češ da Francija ni bila lastnica te dežele, marveč jo je samo v imenu Zveze narodov upravljala. Tudi Italija bi morala pri tem govoriti, pa je nikdo ni vprašal za njeno mnenje, zato tudi odstopilne tega ozemlja ne pripozna.

Nato preide »Giornale d'Italia« k člankom, ki sta izšla v carigradskih časopisih »Jeni Sabah« in poluradnem »Ulus«, kjer je jasno podčrtana turška zahteva, da se morajo dodekaneški otoki vrniti nazaj Turčiji. (Dodekaneško ali dvanaajstero otočje je skupina malih in velikih otokov, ki leži pred južno maloazijsko obalo, torej pred Turčijo. Italija ga je zasedla leta 1912., ko se je vojskovala s Turčijo in ga nikdar ni vrnila, čeprav mirovna pogodba ni vsebovala končnoveljave določitve o odstopu teh otokov. Največji otok med njimi je Rhodos. Najbolj utrjen pa je otok Leros, o katerem je »Slovenec« že poročal. Op. ur.) Italijanski vladni list pravi, da za Turčijo ni modro, da objavlja takšne zahteve, ki dokazujejo, kako prav je Italija imela, da nikdar ni verovala v miroljubnost Turčije ter da je to otočje pravočasno, kakor da bi

bila preroško predvidevala bodočnost, vojaško utrdila, tako da je nezavzetno.

»Italija spriču turških zahtev svojega miru ne izgublja,« piše italijanski list, »vendar pa hoče še bolj jasno izpovedati svoje stališče, kajti pisanje turških listov je dokazalo, da ni Italija, ko je otočje utrjevala, nikomur grozila, kakor so to trdili angleški listi, marveč da je Italija segla samo po nujnih protiukrepih proti nevarnosti, ki jo je pravilno slutila. Italija bo seveda segla po nadaljnjih vojaških protiukrepih proti težnjam, ki sta jih Anglija in Francija Turčiji navdihovala in ki jih je Turčija sedaj odkrito priznala.«

Angleži grade v Turčiji pristanišče

Ankara, 20. julija. c. Ze več dni se mudi v Turčiji številna komisija angleških strokovnjakov za gradnjo pristanišč. Angleži so se odločili Turčiji ob obalah njenih morja zgraditi moderna trgovska in vojna pristanišča. Angleški tehniki so

bili zdaj nekaj dni v Ankari, kjer so se poučili o tem, kako misli turška vlada izvajati svoj gospodarski načrt petletke. Angleški strokovnjaki so dobili vsa pooblastila za izgradnjo najnujnejših modernih pristanišč.

Predvsem misli Anglija popolnoma preurediti dosedanje pristanišče v Carigradu. Pristanišče bodo utrdili tako, da bo sposobno za promet z največjimi ladjami. Prav tako bo angleško odposlanstvo izdelalo načrte za gradnjo modernega pristanišča v Trebizondi, čisto na novo pa bodo zgradili moderno pristanišče v zahodnem delu Črnega morja.

Brž ko se bodo razmere zaradi Aleksandrete uredile — čez nekaj dni prevzamejo Turki to pristanišče — bodo Angleži tam zgradili močno oporišče in pristanišče.

Ankara, 20. julija. AA. Anatolska: Iz Londona poročajo, da je parlamentarni tajnik admiraltete Shakespear izjavil v spodnjem domu, da bo poveljnik angleškega sredozemskega brodovja obiskal Carigrad s svojo admiralsko ladjo v začetku meseca avgusta in da bo istočasno prispela na prijeteljski obisk v Smirno še ena angleška linijska ladja

Stalin noče zveze ne z Anglijo ne z Nemčijo

»Boljševizem čaka, da bosta obe stranki v Evropi izkrjaveli, nakar se bomo maščevali...«

Varšava, 20. julija. Po informacijah tukajšnjih merodajnih političnih krogov za nekaj časa ni več pričakovati nadaljevanja razgovorov med Molotovim na eni in Strangom ter Naggyarom na drugi strani.

Demokracije velesile so se lahko prepričale, da Stalinu, ki je absolutni gospodar nad zunanjo politiko sovjetske Rusije, ni nič na sklenitvi zveze z demokracijami velesilami, kakor mu je na drugi strani tudi popolnoma tuja misel kakšne politične zveze z Nemčijo.

On vrednoti oba bloka v Evropi približno enako in njegov najintimnejši prijatelj Zdanov, ki je Anglijo in Francijo že med pogajanj opetovano ironiziral v »Pravdi« baš v tistih trenutkih, ko se je zdelo, da se bo zveza sklenila, zastopa v merodajnih krogih boljševizma stranke odločno mnenje, da si »Rusija ne sme umazati rok s politiko gnajlihih evropskih držav«.

Molotov nima v zunanji politiki nobene odločilne besede in vsak njegov razgovor z zastopnikom Anglije in Francije se je vršil pred odprtimi vrati v hrbtu sovjetskega zunanjega komisarja, skozi katere je vsa pogajanja zasledoval Stalin sam, večkrat pa na njegovem mestu Zdanov.

V krogih vodstva rdeče armade pa je postalo geeslo, da bi Rusija, pa naj bo sovjetska ali carska ali demokracična, bila zelo nespametna, če bi se vezala s katerim koli taborom v Evropi. »Čemu naj žrtvujemo enega samega ruskega vojaka?« se je slišalo te dni iz ust enega izmed vrhovnih poveljnikov sovjetske vojske.

»ko pa bomo v primeru, ko bosta obe stranki v Evropi popolnoma izkrjavljeni in bo tudi zmagovalce izkrjavljal iz tisoč ran, lahko mir enostavno narekovali in ne bo nihče na svetu imel toliko moči, da bi se našemu diktatu upri? Obvede stranki nas bosta na kolenih prosili — je dejal sovjetski general — da bi odločili v njihov prid. In takrat, ko bomo mi edina sveža in močna, oziroma najmočnejša velesila sveta,

se bomo lahko maščevali nad evropskimi velesilami za vse, kar so nam prizadele hudega, in za vsa izdajstva naših bivših zaveznikov od leta 1740 do leta 1917...«

Dobro poučeni poljski krogi tudi naglašajo, da bi vojna za Anglijo in Francijo tudi v ruski kmečki množici ne bila nič popularna in bi za sedanjí režim pomenila najhujšo notranjo obremenitev, dočim ruski človek razume vojno zoper Japonsko, ki Rusijo resnično ogroža.

Zaradi tega menijo poučeni poljski krogi, da iz pogajanj za trozvezo ne bo nič in da bo Rusija ostala na črti najpazljivейše nevtralnosti, ki ji bo dovolila, da poseže v morebitni svetovni požar v tistem trenutku, ko bo lahko odnesla dobiček brez vsakega truda ali vsaj za najnižjo ceno in bo lahko popravila ogromne napake pokojnega carja, oziroma njegovih svetovalcev, ki so ga poglani v minulo svetovno vojno v prevelikem zaupanju na zaveznike, ki so si leta 1917. meli roke, ko so od Rusije bili odtrgani najvažnejši deli njenega telesa na zapadni in vzhodni meji.

Finska gradi trdnjavski pas

Na katere ude Rusija misli, se med drugim razvdi iz mrzličnega utrjevanja, ki se opaža zadnji čas na strani finske republike, ki gradi na meji proti Rusiji svojo Maginotovo črto.

Baltske države — prvi plen

Pogajanja v Moskvi so tudi dovolj jasno pokazala, da misli sovjetska Rusija čimprej pograbitibaltske države, za kar bi ji bil vsak najmanjši povod dobrodošel. Baltske države naj bi postale prvi plen sovjetskega razmaha po »življenjskem prostoru«.

Še enkrat nova navodila v Moskvo

London, 20. julija. b. Poročajo, da namerava angleška vlada še enkrat poslati v Moskvo nova navodila svojemu veleposlaniku, ki bodo temelj za

zadnje razgovore v Kremlju. Diplomatski čopisnik »Times« se izraža zelo optimistično glede izgledov za sklenitev pakta. O najvažnejših vprašanjih je sporazum že sklenjen. Se neručene točke nimajo niti desetinko onega pomena kot one, glede katerih je sporazum že dosežen.

Parada sovjetskega baltskega brodovja

London, 20. julija. AA. Reuter poroča iz Moskve: Paradi baltiške eskadre, o katerih smo že poročali, je prisostvoval razen ljudskega komisarja za mornarico Kuznečova tudi Zdanov kot zastopnik političnega urada. Ljudski komisar Kuznečov je po končani paradi imel na pomorske častnike govor, v katerem je med drugim dejal: Mi imamo divno mornarico. Ona je pripravljena v trenutku potrebe braniti našo zemljo do zadnje kaplje krvi. V ponedeljek 24. t. m. bo prirejen v Moskvi sovjetski pomorski danc. Za to priliko bodo prispela v Moskvo številna zastopstva častnikov, podčastnikov in mornarjev baltiške, severnomorske in črnomsorske vojne mornarice.

Iz češko - Moravske

Praha, 20. julija. b. Na Češkem in Moravskem se stalno čujejo protinemške radijske postaje, ki oddajajo razna poročila ter hudo napadajo politiko nemškega narodnega socializma. Doselej so oblasti ugotovile le to, da dve radijski postaji delujeta v Nachod in v Brnu, torej na severu in jugu protektorata. Nemške oblasti mrzlično iščejo protizakonite radijske postaje, ki so bržkone montirane na avtomobilih in se stalno selijo iz enega v drug kraj.

Knez namestnik odlikovan z redom hlačne podveze

London, 20. julija. AA. Včeraj je angleški kralj Jurij VI. podelil jugoslovanskemu knezu namestniku Pavlu v Buckinghamski palači odlikovanje reda hlačne podveze. To je najvišji in najstarejši red na angleškem dvoru. Ustanovljen je bil že v 14. stoletju od kralja Edvarda III. Posvečen je patronu angleškega naroda sv. Juriju. Vsako leto v Windsorju na dan sv. Jurija svečano praznuje ustanovitev tega reda. Prvotno je nosilo ta red samo 25 angleških plemičev, razen angleškega kralja. Zdaj se red hlačne podveze izjemoma podeljuje tudi tujim vladarjem. Razen angleškega kralja so odlikovani z njim vojvoda Windsorski, vojvoda Kentski, italijanski, švedski, belgijski in romunski kralji, japonski cesar in nekaj članov angleških plemiških rodbin.

Snoči je bil v Buckinghamski palači prirejen sprejem na čast Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Oigi. Navzočih je bilo okoli tisoč povabljenih iz najvišjih angleških družabnih krogov.

Zagrebiška vremenska napoved: Jasno in toplo, lahno oblačno.

Dunajska vremenska napoved: zmanjšanje oblačnosti, jasno, vroče, brez neviht

1.200 rudarjev je bilo v smrtni nevarnosti

V belgijskem rudniku v Eysdanu je rudarjem, med katerimi so tudi Slovenci, pretila strašna smrt v globini rogov

Liege, 20. julija. AA. V rudniku Eysdan-St. Barbara, pa naj bo nahajalo 40 km od Liegeja, je bila prekinjena nenadoma električna struja. Zaradi tega so prenehali delati vsi stroji, posebno stroji za dovajanje zraka. V rudniku se nahajajo 1200 oseb.

Nesreča je nastala na ta način: Požar je uničil električni kabel, ki veže centralo z električnim transformaterjem rudnika Limburg ob Mensi v dolžini celih 1500 m. Ker je bila zaradi tega prekinjena struja, je ostalo v rudniku 1200

rudarjev, ki ne morejo iz rudnika, ker dvigalne priprave in zračni čistilniki ne delujejo. Rudarji se nahajajo na dnu rova, ki so ponekod globoki 800 m.

Po velikem trudu se je končno le posrečilo postaviti nov električni kabel, in so bili vsi rudarji iz rudnika Sv. Barbare rešeni.

(V rudniku Eysdanu je zaposlenih tudi več sto slovenskih rudarjev, zatorej smo tudi Slovenci še bolj srečni, da se je vse tako dobro izteklo)

Politični zapiski

Vprašanje centralnih fondov

»Zagrebaški list« prinaša zanimiv članek o centralnih fondih v Beogradu. Centralni fondov je v naši državi prestolnici celih 110, denarja pa je v njih nabranega skoraj dve milijardi din. To številko je izračunal znani gospodarski list »Jugoslovski Lloyd«, ki beleži strastno prizadevanje naše centralne birokracije, da uvaža vedno nove fondove.

Nato pravi ta list — in s tem se strinja vse naše javno mnenje —, da naša javnost nikakor ne more razumeti, da se v času, ko vsi pričakujejo sporazuma in z njim avtonomistične ali samoupravne ureditve države, ustanavljajo novi centralni fond, in sicer taki fond, ki absolutno ne bodo mogli obstojati dalje, če pride do sporazuma. Tako sta se baš v času, ko se govori o skorajšnjem uresničenju državne decentralizacije, ustanovila centralni zdravstveni fond in centralni sodnijski fond. Zlasti slednji fond je vse ljudi začudil, ker ni razumljivo, zakaj naj bi za zgraditev novih sodnijskih poslopij bil potreben osrednji fond. Kakor smo informirani, pa je pripravljen nov srednješkolski zakon, ki bo naše srednje šolstvo zopet še bolj centraliziral. Torej to je važno vprašanje, o katerem bo treba resno razpravljati.

Iz zaključnih računov državnih dohodkov in izdatkov za l. 1937-38 vidimo, da imamo 110 centralnih fondov, katerih dohodki znašajo 1 milijardo 797.000.000 dinarjev. Pri tem pa niso upoštevani veliki centralni fond: kakor cestni fond, melioracijski fond, zdravstveni fond, fond za pospešitev svilarstva, bombažni fond, narodno-obrambni fond in invalidski fond.

Vsi ti fond, ki požirajo velik del državnih dohodkov in ti dohodki so odtegnjeni javnemu nadzorstvu. S tem v zvezi so tudi državna industrijska podjetja, ki jih je v veliko vnevo ustanovila posebno dr. Stojadinović. Ta državna podjetja nikakor ne morejo uspevati tako, kakor zasebna podjetja, ker birokratizem požira veliko denarja brez koristi. V upravi centralnih fondov sedijo visoki državni uradniki, ki zasledujejo razne posamezne in skupinske koristi v škodo občega državnega blaga — piše glasilo hrvatskih gospodarskih krogov. To visoko uradništvo potrebuje tudi velikih plač, tako da je zaradi tega znatno zavirano izboljšanje splošnega položaja državnega uradništva, ki je žrtev takega sistema.

Na vsak način — naglašajo hrvatski listi — bo moral sporazum prinesiti tudi rešitev vprašanja centralnih fondov. Tega mnenja je vsa javnost v državi.

Vsaka pomoč je dobrodošla

Jugoslovanski listi so pred tedni zelo komentirali govor, ki ga je imel srbski episkop Nikolaj Velimirovič o potrebi sloge med Srbi in Hrvatmi. Kaj novega episkop Nikolaj ni povedal in v njegovem govoru je odmeval rahel očiček Hrvatov, vendar pa ima episkop Nikolaj tolik ugled med srbskim ljudstvom, da njegovega mnenja ni mogoče prezirati. Nekateri mislijo, da bi episkop Nikolaj mogel igrati še važno vlogo v vprašanju sporazuma in sicer zaradi tega, ker opozicijske stranke, pa naj bi tudi zemljoradniška stranka, nimajo bogve kakšnega vpliva na srbsko ljudstvo in bi mogel samo episkop Nikolaj v srbskem kmetskem ljudstvu ustvariti potrebno razpoloženje za spravo v Jugoslaviji. Nekateri celo mislijo, da bi bilo dobro, če bi se episkop Nikolaj in dr. Maček sestala in pravijo, da nekateri episkopovi prijatelji delajo na takem sestanku in da bi bil on pripravljen imeti pred Hrvati govor v Zagrebu. — Bilo bi dobro, če bi se to uresničilo, zakaj škof Nikolaj ima v resnici velik vpliv na pravoslavni svet, vendar pa je treba nekoliko dvomiti, ali bi njegov nastop res imel odločilen pomen. Nam se zdi, da je v tem oziru utrta pot najbolj po razgovorih med najmočnejšo jugoslovansko državno stranko in Hrvatmi in da moremo le po tej pričakovati srečne rešitve našega najvažnejšega notranje-političnega vprašanja. Seveda bi bilo le dobro, če bi pri tem zastavil svoj vpliv tudi škof Velimirovič.

Nova usmeritev dr. Laze Markovića

Znani dr. Laza Marković je objavil pismo svojim volivcem, v katerem pravi, da je absolutno potrebno, da se Hrvati v skupni državi čutijo kakor v svoji lastni državi in da v Jugoslaviji, organizirani na podlagi sporazuma med Hrvati in Srbi, vidijo uresničenje svojih lastnih narodnih idealov. Hrvatski narod je sestavni del jugoslovanske »nacije«, prav tako srbski narod, ter je zato nastopil skrajni čas, da se likvidirajo vsi medsebojni spori in nesporazumi.

»Za mene kot radikalca — nadaljuje dr. Marković — še sedaj postavlja samo vprašanje, kakor za vse radikale sploh, da razmišljamo, ali ni prišel čas, da se zopet zedinijo vsi radikali in da se obnovi stara moč radikalne stranke. V tem oziru imam jaz že svoje določeno mnenje in upam, da se bodo z menoj počasi strinjali vsi radikali. Radikalna stranka se mora v popolnem edinstvu okrepiti združiti za reševanje državnih in narodnih vprašanj na korist kralja in domovine. Vem, da se bodo pojavile v tem oziru velike težave, toda ob dobri volji in poštenem ter lojalnem postopanju se bo edinstvo radikalne stranke lahko postavilo. V tem smislu sem do sedaj delal in v tem smislu bom tudi svoje delo neumorno nadaljeval.«

Ostre besede levičarjev

Belgrajski polmesečnik »Socialni vestnik«, ki se smatra za glasilo srbske opozicijske levice, prinaša uvodnik, v katerem pravi, da se sporazum med Srbi in Hrvati mora uresničiti, ker brez njega ni niti močne države na zunaj, niti normalnega političnega razvoja na znotraj. Jugoslovenstvo, kakor so ga zastopali unitaristi, je pokopano, ker je bilo lažno in škodljivo ter velika nesreča za našo državo. To jugoslovenstvo ni služilo konsolidiranju naše mlade države, ampak jo je samo razkrajalo. To jugoslovenstvo, ki je bilo jugoslovansko političnih trgovcev in pustolovcev (hohštaplerjev), ni približevalo in spajalo treh jugoslovanskih narodov, ampak jih je bolj in bolj razdvajalo. To jugoslovenstvo ni bilo simbol svobode, bratstva in enakosti treh naših narodov, ampak je bilo istočasno s politično reakcijo, socialno nepravico in z gospodarskim izkoriščanjem, ki ga je izvajala peščica jugoslovanskih integralistov, ki ne predstavljajo in nikoli niso predstavljali ljudstva v naši državi.

Belgrad, 20. julija. AA. Danes je po daljši bolezni umrl pomočnik borznega uradnika Agencije Avala, diplomirani pravnik in član časnikarskega združenja Predrag Jovanović. Avala je z njim izgubila odličnega uslužbenca, njeno osebje pa dobrega tovariša.

Predsednik vlade Dragiša Cvetković o novih sodnijskih uredbah

Belgrad, 20. julija. AA. O priliki izdavanja uredbe o postavljanju sodnikov pri rednih sodiščih, o odgovornosti sodnikov, o graditvi in opremitvi sodnih poslopij, ter ureditvi zemljiških knjig kakor tudi dopolnitve § 8. zakona o ureditvi rednih sodišč je predsednik ministrskega sveta in notranji minister Dragiša Cvetković dal časopisom tole izjavo:

Poleg priznanja, ki ga dolgujemo našemu sodniškemu stanu, hočem omeniti, da je v organizaciji našega pravosodja dosti nedostatkov. S temi nedostatkami sem se imel priložnosti predvsem seznaniti kot zastopnik pravosodnega ministra ter sem ob tej priliki izvedel stalnost sodnikov ter se že tedaj prizadeval, da bi se v našem pravosodju izvedle reforme, ki jih zdaj s temi najnovejšimi uredbami uresničujemo. Nedostanke v organizaciji našega pravosodja je poudarjalo leta in leta tudi združenje sodnikov samo ter zahtevalo, da se odpravijo. Prvi in najvažnejši postopek do dobre ureditve pravosodja je, da se dosledno izvede neodvisnost sodnikov, predvsem pa da postavljanje sodnikov postane neodvisno od kakršnihkoli vplivov, ki nimajo s pravosodjem nobene zveze. Zaradi tega sem dal pobudo, da se izda uredba o nastavljanju sodnikov pri rednih sodiščih. S to uredbi bo do skrajnih možnosti zagotovljeno nastavljanje sodnikov izključno na kvalifikacijski podlagi, to je po osebnih sposobnostih kandidata. V zvezi s tem se je pokazala potreba, da se z ozirom na nov položaj sodnikov uredi tudi vprašanje njihove odgovornosti. Ker se sodniki zaradi svoje stalnosti ločijo od ostalih državnih uslužbencev, je šlo naše prizadevanje za tem, da se glede njihove odgovornosti določijo strožji predpisi, kakor pa veljajo za ostale državne uradnike, predvsem pa za tem, da se poveča disciplinska odgovornost sodnikov. To je bilo doseženo s posebno uredbi o odgovornosti sodnikov rednih sodišč. V tej uredbi o odgovornosti sodnikov se zahteva njihova popolna depolitizacija, kar je bila težnja sodniških krogov že dolgo vrsto let. In res, če hoče biti naše pravosodje na svoji višini, mora biti daleč od vsakega strankarskega vpliva, da bi se sodnik mogel ves posvetiti svojemu odgovornemu poklicu. Vsako vmešavanje sodnikov v strankarsko-politične zadeve je škodljivo za sodstvo, ker tako vmešavanje zelo lahko zbudi med ljudstvom prepričanje, da so sodišča pristranska. Po predpisih uredbe, ki se nanaša na depolitizacijo sodnikov, je določeno, da sodnik sme izražati svoje politično prepričanje samo pri volitvah, za vsako drugo strankarsko delovanje pa bo disciplinski odgovoren. Če hočejo biti sodniki na višini, ki odgovarja njihovu poklicu in vseh pravnih disciplinah — in to je eden pogojev za

pravilno izvrševanje njihovega poklica — morajo zasledovati strokovno književnost in razvoj pravne vede. To vsekakor zahteva materialnih žrtv, ker morajo sodniki nabavljati potrebno pravno literaturo. Na to se je vlada ozirala in je izdala uredbi o posebnem dodatku za sodnike, in sodniške pomočnike, pri čemur je upoštevali finančne možnosti državne blaginje.

Velike važnosti za ogled pravosodja so tudi dobro urejena sodna poslopja, ter sodni zapori. Prav tako pa so velike važnosti za ljudsko mnenje o sodiščih dobro urejene zemljiške knjige, ki bi jih bilo treba čimprej uvesti v vseh krajih, kjer jih dozdaj še nimajo. Da glede sodnih poslopij zavladala potreben red in da se stavijo v red tudi zemljiške knjige, je kr. vlada sklenila ustanoviti posebni sklad, ki bo služil potrebam v te namene. S tem namenom so bile uvedene nove, zelo neznatne sodne takse. Z uredbi je določena pravilna porazdelitev sredstev tega sklada za posamezna področja apelacijskih sodišč. Takšen sklad imajo že v bratski Bolgariji, in je rodil zelo dobre uspehe.

Glede same sodne organizacije, se je pokazala potreba po sistematični razporeditvi osebja pri okrajnih in okrožnih sodiščih. V ta namen je bilo treba spremeniti § 8. zakona o ureditvi rednih sodišč. S to novo razdelitvijo bo izvedena stroga sistemizacija sodniških mest na okrajnih in okrožnih sodiščih, s čemer bodo doseženi pomembni prihranki pri osebnih in materialnih izdatkih. Ti prihranki se bodo lahko koristno uporabili za pomožitev osebja na sodiščih, kjer se bo pokazala potreba po tem. Ti prihranki pa bodo predvsem služili tudi za pospešeno uvedbo zemljiških knjig v krajih, kjer jih še nimajo.

Napredovanja učiteljev

Belgrad, 20. julija. m. Prosvetni minister je podpisal odlok, s katerim so prestavljeni še naslednji učitelji in učiteljice v Sloveniji: Vladimira Škulj iz Metlike v Dob pri Kamniku, Edvin in Stanislava Clemente iz Zeleznikov, Škofja Loka, v Polhov Gradec, Ljubljana-okolica, Jožefa Končija iz Globodola, Novo mesto, v Dobriču, Novo mesto, Gizela Djaković od Sv. Duha, Ptuj, na Polenskih, Ptuj, Ana Poček iz Strnišča, Dol. Lendava, k. Sv. Vidu, Ptuj, Oskar Štern iz Pirniča, Dravograd, v Šafarsko, Ljutomer, Josipina Winkler iz Blok, Logatec, na Krko, Litija.

V VIII. položno skupino: Mokorel Viktor, Sv. Andraž, Ptuj; Debenak Andrej, Sv. Marjeta, Ptuj; Prevelj Viktor, Leše, Radovljica; Dorenjak Elizabeta, Sv. Marjeta, Maribor levi breg; Žitnik Maks, Zelezna gora, Ljutomer; Povh Roza, Dramlje, Celje.

V IX. skupino so prevedeni: Porenta Stanislav, od Sv. Jakoba, Ljubljanska okolica; Grile Ljudmila, Kopanj, Ljubljanska okolica; Slapar Stefanija, Sv. Duh, Ljutomer; Stefan Rajnelda, Križevci, Ljutomer; Kastelic Alojzij, Bela cerkev, Novo mesto; Antonac Oda, Križevci, Ljutomer; Kariž Olga, Bloke, Logatec; Kovač Anton, Vrh pri Sv. Treh kraljih, Logatec; Sawicki Oton, Sv. Anton, Maribor levi breg; Straus Božidar, Sv. Jurij, Maribor levi breg; Hrabalek Marija, Frankolovo, Celje; Culk Leopoldina, St. Ilj, Maribor levi breg; Ozmec Marija, Selca, Maribor levi breg; Nest Ljudmila, Sv. Jakob, Maribor levi breg; Majhen Vlado, Sv. Ana, Maribor levi breg; Lah Antonija, Vuzeznica, Dravograd; Kobač Pavla, Sv. Trojica, Maribor levi breg; Kramer Ema, Sv. Martin, Maribor levi breg; Vipavec Viktor, Sv. Lenart, Maribor levi breg; Božič Anton, Sv. Duh, Maribor levi breg; Heric Teja, Zitečka vas, Maribor levi breg; Šušteršič Justina, Limbuš, Maribor desni breg; Jandl Danijela, Lehen, Maribor desni breg; Jandl Milan, Lehen, Maribor desni breg; Tušak Milena, Sveta Marija, Maribor desni breg; Kmetec Grozdana, Podova, Maribor desni breg; Rek Elizabeta, Fokovi, Murska Sobota; Primec Marta, Sv. Vid, Ptuj; Kulovec Franc, Sv. Marjeta, Maribor levi breg; Kuštrin Stanislav, Sv. Jurij, Murska Sobota; Kuštrin Cecilija, Sv. Jurij, Murska Sobota; Oček Franc, Bodonci, Murska Sobota; Cedilnik Marija, Radomlje, Kamnik; Ile Marija, Sodražica, Kočevje; Kos Ana, Sodražica, Kočevje; Juvanc Rada, Koprivnik, Kočevje; Kastelic Rozalija, Sodražica, Kočevje; Ivanec Ana, Dolenja vas, Kočevje; Ljubič Angela, Dobropolje, Kočevje; Cirk Zdenka, Stalcerji, Kočevje; Kožuh Alma, Naklo, Kranj; Jurko Zlata, Leskovec, Krško; Auernik Leonida, Tržišče, Krško; Simončič Marija, Št. Rupert, Krško; Bajec Ivana, Vel. Podlog, Krško; Pir Marija, Radovica, Črnomelj; Klemenc Ljudmila, Podzemelj, Črnomelj; Slapar Vera, Studence, Krško; Ploj Magdalena, Kostanjevica, Krško; Dolanc Ana, Sv. Kata-

Dva važna sklepa deviznega odbora Narodne banke

Belgrad, 20. julija. AA. Na svoji seji je 19. julija letos devizni odbor pri Narodni banki sprejel načelni sklep, da se za kapitala, ki bodo v bodoče prihajali v svobodnih devizah v našo državo, zagotovi primerna dividenda v devizah. Zanimostno se bodo o priliki prinosu kapitala obračali na ravnateljstvo o konkretnih prošnjah za rešitev v tem smislu. (Iz deviznega ravnateljstva Narodne banke).

Na predlog izvoznega odbora je devizni odbor pri Narodni banki sklenil, da se za volno od 1939 leta staro železo, sirovo volno, sirovo juto, kavčuk, kositer, sirovo velike kože, kokosovo olje, loj, bombažna vlakna, ribje olje, in žveplo olje, za katere uvozni odbor daje dovoljenje do omejenih količin, v bodoče sploh ne bodo izdajala devizna dovoljenja za izvoz brez oziroma na to, ali se ta izvoz namerava izvršiti v klirinske ali neklirinske države to pa zato, da bi se moglo zadovoljiti potrebe domačega gospodarstva s temi proizvodi. (Iz deviznega ravnateljstva Narodne banke).

Seja glavnega odbora JRZ

Belgrad, 20. julija. AA. Danes ob 10 dopoldne je bila v strankinih prostorih JRZ seja glavnega odbora o cilju organizacije bodočega dela v stranki. Vse poslovanje je prilagojeno tako, da bi prijatelj čim lažje in čim hitreje dobili vsa potrebna obvestila in da bi bile uslišane želje, ki prihajajo z notranjosti države. Delovni čas je določen od 8 zjutraj do 13. Zastopstva iz notranjosti države bodo dobila še nadalje vsa potrebna obvestila in navodila za delo na terenu pri tajnikih gradbenem ministru dr. Mihi Kreku in ministrih Ljubomiru Pantiću in Vojku Cvrkiću vsak dan razen sobote od 10 do 12. Blagajniške posle opravlja blagajnik Dimitrij Mirković, narodni poslanec. (Iz pisarne glavnega odbora JRZ).

Pristopajte k 300 dinarski akciji za VI. mednar. kongres Kristusa Kralja.

Visoko angleško odlikovanje dvornega ministra Milana Antića

London, 20. julija. TG. Angleški kralj Jurij je ministru dvora Milanu Antiću, ki spremlja kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo na njunem potovanju v Anglijo, odlikoval s komandirskim križcem »Kraljevskega Viktorijinega Reda«. Ta stopnja imenovanega reda, ki podeljuje angleškim državljanom pravico do naslova »sir«, se le redko podeljuje inozemskim odličnikom.

Belgrajske novice

Belgrad, 20. julija. m. V prestolnici kakor tudi v ostalih krajih naše države se je vročina povečala. V Beogradu je danes temperatura znašala 34,2°C. Vročina v Beogradu je tem neznosnejša, ker je več mestnih okrajev podnevi brez vode.

Belgrad, 20. julija. m. »Službeni vojni list« objavlja več natečajev za sprejem gojencev v šole raznih vojni ustanov. Tako natečaj za sprejem gojencev za študij medicine, za sprejem gojencev v strok. šolo mornarice v Kumburu, za sprejem gojencev v vojni veterinarsko šolo, za sprejem gojencev v pomorsko letalsko podčastniško šolo v Divuljah, za sprejem gojencev v vojaško obrtno šolo zavoda »Obilježev«, za sprejem gojencev v inženirsko podčastniško šolo v Sabcu.

Belgrad, 20. julija. Napredovali so: v 4.2 Miha Umek, v 5. skup. dr. Franc Čukala, v 6. skup. dr. Alojzij Osterc, kanoniki stolnega kapitlja v Mariboru.

Belgrad, 20. julija. m. Po podatkih mestne občine porabi prestolnica vsak dan 50 milijonov litrov vode. Rabila pa bi 55 milijonov litrov vode.

Japonska na treh frontah

Proti Kitajski, proti Angliji, proti sovjetski Rusiji

Samozavestna izjava admirala Kanačave proti sovjetski Rusiji

Tokio, 20. julija. AA. DNB: V imenu vojne mornarice je danes izjavo podal admiral Kanačava, ki je poleg drugega dejal:

Japonska vojna mornarica z vso resnostjo zasleduje pogoste grožnje sovjetskih oblasti, ki se nanašajo na japonske pravice do premoaga, olja, in ribolova v severnem delu Sahalina. Velika zaboda Moskve bi bila, če bi verjela, da je Japonska toliko zaposlena na Kitajskem, da dogodka na severnem Sahalinu ne more posvetiti nobene pozornosti.

Tokio, 20. julija. b. Japonske kroge zelo skrbijo zaradi izkoriščanja rud na severnem delu otoka Sahalina. Japonci se namreč bojijo, da bi mogla Rusija z odpuščajo obstoječih pogodb za izkoriščanje rudnikov izzvati pomanjkanje pogonskega materiala za japonsko vojno mornarico. Ako japonski podjetniki ne bodo izplačali od Sovjetske Rusije določene kazni, jih bo Rusija enostavno razlatala v njihovih pravicah. Japonski list objavlja poročila iz raznih krajev Sahalina ter jih spremlja s ostrimi komentarji, v katerih je polno groženj na Sovjetsko Rusijo.

Tokio, 20. julija. AA. DNB: Predsednik vlade Hiranuma je imel danes na plenarni seji osrednjega odbora za Kitajsko govor, v katerem je dejal, da je osrednji odbor za Kitajsko s svojimi številnimi pododbori izdelal načrt za gospodarsko obnovo Daljnega vzhoda. Japonska namerava predvsem pripravi ostale države, da je potrebno priznati japonske pravice in cilje, ki si jih je Japonska jasno določila. Japonska stremi v prvi vrsti za tem, da se ojači pakt proti Kominterni ter da

se pri tem spoštujejo interesi vseh držav, ki so pripravljene, da se z Japonsko sporazumejo.

Tokio, 20. julija. AA. Reuter: Po japonskih brzojavkah, ki prihajajo iz Tiencina, je odbor za boj kot angleškega blaga izdelal poseben načrt in predlagal ukrepe, po katerih naj bi posamezne trdnice in trgovske hiše prenehale prodajati angleško blago, obenem pa bi nastavile posebne agente, ki bi med ljudstvom širili protiangelski bojot. Prav tako priporoča odbor, da bi se ustanovila posebna kontrola nad prodajo in nabavo angleškega blaga v Tiencinu.

Tokio, 20. julija. b. Včerajšnji razgovori med generalom Arito in britanskim veleposlanikom v Tokiu so trajali pet ur in pol. Iz pisanja današnjega tiska in trditve nepristranskih opazovalcev se pogajanja končala s popolnim neuspehom. Oba državnika sta bila ob koncu razgovorov zelo nerazpoložena. Pogajanja se bodo nadaljevala v petek.

Sanghai, 20. julija. b. Japonski krogi trdijo, da se pripravljajo okrepitve blokade britanskega naselja v Tiencinu. V teku včerajšnjega dne so Japonci odpeljali pet angl. državljanov in stražarje, kjer so jih zadržali celih 5 ur in jim šele nato dovolili, da odidejo v naselje. Japonski stražarji so spet pričeli šikanirati dobavitelje hrane vespovsod. Tako zadržujejo one kmete, ki prinašajo mleko tako dolgo, da se jim mleko pokvari in jim šele potem dovolijo, da ga odnesejo v kolonijo. Znan je primer, ko je japonski stražar štel košarico jaje celo uro.

Tenis

Hamburg, 20. julija. AA. DNB: Začele so se tekme za prvenstvo Nemčije v tenisu. Rezultati so sledeči: Menzel-Canapelle 4-6, 6-0, 6-1, 6-1, Roceale-Roeder 6-3, 5-7, 2-6, 6-1, 6-2, Henkel-dr. Ferenczi 6-8, 6-3, 5-7, 6-1, 6-4. Dame: Somogyi-Florian (Jugoslavija) 1-6, 6-2, 6-1, Kovač (Jugoslavija) Ulstein 6-2, 6-3.

Drobne novice

Bruselj, 20. julija. AA. Jugoslovanski poslanec v Bruslju Miodrag Lazarevič je danes ob 11 dopoldne izročil svoje poverilnice belgijskemu kralju Leopoldu. V poslanikovem spremstvu se je nahajal vojaški ataše generalstabi polkovnik Savič Dragotin. Po izročitvi poverilnic je poslanik Lazarevič položil venec na grob belgijskega neznanega junaka.

Bruselj, 20. julija. AA. Semkaj je prispelo danes jugoslovansko odpovedništvo, ki bo prisostovalo velikim svečanostim o priliki otvoritve mednarodne letalske razstave. V odpovedništvo so polkovnik Dragotin Savič, jugoslovanski vojaški ataše v Parizu in Bruslju, ter štirje jugoslovanski letalski častniki.

Varišava, 20. julija. AA. Pat: Zunanji minister Beck je včeraj sprejel sovjetskega veleposlanika Saronova.

Vatikan, 20. julija. AA. Stefani: Sv. oče Pij XII. je sprejel danes anamsko cecarico. Zatem je cesarica obiskala vatikanskega tajnika kardinala megr. Magliana.

Rim, 20. julija. AA. Stefani: V bližini Spezijske je padlo na tla vojno letalo. Oba pilota in 2 mehanika so našli smrt.

Ankara, 20. julija. AA. Anatolska agencija: Snovi je izbruhnil strahoviti požar v Ankari, ki je popolnoma uničil okoli 20 trgovin v 10 velikih poslopijih. Požar je povzročil okoli 30 milijonov din škodo samo na zgradbah, poleg tega pa je uničil

Rim, 20. julija. AA. Stefani: Uradni list objavlja, da je bilo na osnovi zadnjega ljudskega štetja dne 30. julija t. l. v Italiji in Libiji 44.300.000 prebivalcev.

Rim, 20. julija. AA. Stefani: Marconijeva vila »Ponochi«, nedaleč od Valone, kjer je Marconi študiral radijsko oddajo, bodo spremenili v muzej.

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Četrtnska voznina za kongres odobrena

Belgrad, 20. julija. Namestnik prometnega ministra dr. Kulenović je z odlokom št. 68.306, z dne 19. t. m. odobril četrtnsko voznino za vse udeležence kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani. Udeleženci kupijo na svoji domači odhodni postaji polovične vozovnice, ki veljajo za brezplačen povratek na podlagi žiga v kongresni legitimaciji. Žig dobijo v Ljubljani. — Prosimo vse č. gg. župnike, da v nedeljo 23. julija to veliko ugodnost za kongres ljudem razglase.

Č. gg. duhovnikom

Gg. duhovniki ljubljanske škofije se ponovno vabijo, da sporoče škof. ordinariatu čas svojega bivanja v Ljubljani v dneh kongresa KK. Sporočilo je potrebno zaradi določitve onih, ki bodo pri otroški maši obhajali in zaradi drugih bogoslužnih opravil. Škof. ordinariat v Ljubljani.

Zažite kresove zvečer dne 28. julija

Najslavnejši dnevi kongresa se bodo začeli v petek 28. julija popoldne, ko bo prišel kardinal-legat poljski primas nadškof dr. Avgust Hlond. Ta dan zvečer bo v počastitev kongresa Ljubljana slavnostno razsvetljena.

Po vseh naših hribih pa naj po avemariji zagorijo kresovi, medtem ko bodo po vseh farnih in podružničnih cerkvah pritrkavali v znamenje, da so se sredi slovenske zemlje v beli Ljubljani začele kongresne slavnosti. Slovensko ljudstvo prosimo, naj že sedaj začne s pripravami za kresove.

Navodila za mladinski dan Prijave otrok zaključene

Najprej javljamo vsem gg. katehetom, da otrokom, ki bodo prišli v Ljubljano na mladinsko prireditev na Stadionu v soboto 29. julija jutri, ni potreba nobenih kongresnih knjižic in znakov! Otroci bodo imeli s svojo skupino prost dostop na Stadion.

Obenem sporočamo, da smo zaključili prijavljanje. Maslene hlebčke bomo sedaj delili le vsem onim otrokom, ki so bili pravočasno prijavljeni. Otroci naj s seboj v Ljubljano vzamejo tudi zastave svojih organizacij (Marijin vtrec, Križarij, Klarice, papeževe zastavice), da bodo z njimi v rokah vkorakali v Stadion.

Vsem č. župnim uradom smo tudi razposlali najavljeno število pesmi, ki se bodo peče na mladinski prireditvi na Stadionu.

Otroci, ki bodo prihajali v Ljubljano z vlaki, naj takoj odhajajo na Stadion, da ne bo gneče pri vходу ljubljanskih in okoliških otrok. Sprevid iz širine mesta na Stadion bodo tvorili edino linijo otroci mesta Ljubljane in bližnje

Iztreznjenje

Kakor poroča angleška katoliška revija »Tablet«, je vladna komisija, ki jo je maja meseca tega leta postavilo angleško ministrstvo za notranje in zdravstvene zadeve, da proučuje vprašanje natalitete angleškega prebivalstva, priobčila sedaj uradno poročilo, v katerem beremo med drugim:

»Brez dvoma so v preteklosti vse postavbe, ki so se tikale tega vprašanja, v bistvenem pogledu sledile načelom krščanske cerkve. Od samega začetka naše omike je krščanstvo povdarjalo nedotakljivo svetost človeškega življenja in je bila vrhovna postavba ta, da se ne sme vedoma ubijati še nerodeno življenje. Nauk krščanske vere in navedenega, da je vsako posamezno življenje sveto, spada k osnovnim zakonom skupnega življenja. Naziranje mnogih sodobnih znanstvenikov, ki dajejo materi pravico, da svobodno odloča o nerodenem plodu, pomeni popolno zanikanje dosedanjih temeljnih načel krščanske skupnosti angleškega naroda. Vrh tega se zdi, da to načelo tudi ni več sodobno, ampak da je jako sporno.«

Nato priporoča poročilo celo vrsto praktičnih predlogov, kako obvarovati kaleče življenje. Priporočajo se tudi stroge kazni proti splavljanju ter, kar je najbolj važno, intenzivna propaganda, da bi se prebivalstvo poučevalo, kakšnega ogromnega pomena za narod in za njegov vpliv ter moč v svetu je skrb za naraščaj, ki pomlaja in krepi narod ter ga vzpodbuja k čim večjemu naporu na gospodarskem in kulturnem področju, da ne bi propadel. V tem oziru pravi poročilo, da je »treba izkoristiti vsako priložnost, da pobijamo v mnogih plasteh prevladajoči predsodek, kakor da so starši, ki imajo več otrok, le pomilovanja vredni državljani. Nasprotno — treba je čedalje bolj visoko vrednotiti čim številnejšo družino kot najbolj važno enoto družbe in osebne ter družinske sreče pa skupnega blaga«. Končno zahteva poročilo, naj vlada dovoljuje družinske dodatke, ki morajo rasti s številom otrok. Iz poročila tudi razvidimo, da Anglija zaznamuje vsako leto povprečno 150.000 umetno povzročenih splavov, od katerih pride komaj 160 pred sodišče.

»Tablet« dodaja k temu uradnemu poročilu, da zahtev katoliškega pravstva ne izpolnjuje v vsem obsegu, da pa vendar predstavlja bistven napredek nasproti dosedanjemu prevladajočemu neomejenemu liberalizmu v angleški družini.

okolice. Ta sprevid pa bo prišel na Stadion, ko bo večina otrok tam že zbranih!

Hišni posestniki ob progi, kjer se bo vozil kardinal - legat, okrasite hiše!

Ker se bo papežev kardinal-legat nadškof Avgust Hlond vozil v petek 28. julija s popoldanskim brzovlakom iz Maribora v Ljubljano, prosimo vse posestnike hiš ob progi, da svoja poslopja primerno okrase s zelenjem in da izobešijo državno, če le mogoče pa tudi papežovo zastavo. Vsa pot, po kateri bo potoval papežev odposlanec, mora pričati o veselju, da sv. oče na naš kongres pošilja svojega zastopnika.

Ljubljancane prosimo, da mesto čim najlepše okrase

Kongres Kristusa Kralja je pred duri. V tork zvečer ob 6 se bodo v stolnici začele kongresne svečanosti, ki bodo trajale ves teden do nedelje. Ljubljancani naj v kongresnih dneh pokažejo, kakor so pokazali ob evharističnem kongresu leta 1935, da znajo okrasiti slovensko prestolnico. Naj letos ne zaostajamo za letom 1935. Prosimo vse Ljubljancane, da okrase svoja poslopja na čim slovesnejši način s zastavami vseh narodov, ki se bodo kongresa udeležili, s državnimi papeževimi zastavami, z zelenjem in venci, kakor vsak sam najbolje ve in zna.

Ljubljanski trgovci so že ponovno dokazali, da znajo spoštovati velike kulturne manifestacije, ki se razvijajo v slovenski prestolnici. Prav lepo jih prosimo, da tudi za letošnji kongres Kristusa

Gualino - mož, ki nima smole

Čudno življenje največjega fašističnega denarnika

Rim, 7. julija 1939. Denarnikom je na svetu lepo poslano. Tako vsaj pravi ljudska vera. Kdor ima denar, ima vsega dovolj in povsod se mu smeji sreča. Čim več odjemlje od svojega kupa, tem več prihaja nazaj. Toda to so tako zvani stvarni finančniki, ki se ne prepuščajo spekulacijam.

Denarni genij

Čisto druge vrste pa so ljudje, ki so prišli do bogastva čez noč, sreča se jim je naenkrat zasmejala od čudne strani, ujela jih je tako rekoč v tistem, kar imenujemo pri sorodnih ljudeh »umetniško navdihnjene«. Taki ljudje se ne ponašajo z denarjem iz kakšnega posebnega nagiba za velikim dobičkom. Dobiček igra pri njih tudi veliko vlogo, vendar pa je glavno za nje to, kako se lahko v denarnih nevarnostih in grozotah merijo s svojo genialnostjo.

Tak genij v vseh ozirih je Gualino, veliki italijanski finančnik, ki je že bredel skozi vse nevarnosti in denarne zahrbtnosti, ostal pa je nekeako nedotaknjen, kakor je poln fantazije in najlepše vsebine umetnik pred vsakim svojim novim delom ali epopejtem.

Prav velika nesreča ga je zadela tedaj, ko je v Parizu izbruhnil veliki finančni škandal, ki je nosil ime po Oustricu in ki je bil pred Staviskim največji finančni škandal v Franciji. Tista zadeva ga je tedaj tako zelo iztirila iz vseh okvirov navadnega človeškega delovanja in postopanja, da je moral oditi za nekaj časa razmišljati o varljivosti sreči denarja in finančni živčni nervoznosti na otoke Lipari.

Danes pa je Gualino spet na višku svoje slave in ereče. V Rimu je postal osrednja osebnost vsega denarništva in njegove finančne kombinacije so prav priljubljene, ker so izredno drzne in polne genialnih zapletov.

Trgovec s cementom

Gualino je zdaj star 60 let in je doma iz mesteca Biello pri Turinu. Ko je bil star 20 let, se je spustil v trgovino s cementom. Prav kmalu je

Sovjetska Rusija šteje 170 milijonov ljudi

Po vsej Rusiji se grade številna nova mesta

Moskva, 20. julija. Problemi populacije niso nikjer tako zapleteni, kakor v sovjetski Rusiji. Dne 17. januarja tega leta so v sovjetski Rusiji zaključili uradno štetje ljudi in našli, da je sedaj v sovjetski Rusiji 170.467.168 ljudi. Od zadnjega štetja se je število prebivalstva zvišalo za 15,9% in nikjer drugod v Evropi prirastek prebivalstva ni tako velik. Ker se država pospešeno industrializira, se selijo ljudje z dežele v mesta. Leta 1926 je bilo po tedanjem štetju v mestih samo 26.314.114 prebivalcev, sedaj pa so našli, da živi v mestih že 55.909.908 ljudi in se je torej v 12 letih število prebivalstva v mestih zvišalo za 112%.

V Moskvi se je število prebivalstva v času od leta 1926 do 1938 podvojilo. V letu 1926 je bila v Moskvi 2.029.425 prebivalcev, sedaj pa jih je bilo že 4.137.018. V Leningradu je bilo pred 13 leti nekaj nad en milijon ljudi, sedaj pa jih je tam nad tri milijone.

Poleg tega pa je sedaj v Rusiji že cela vrsta mest, ki v letu 1926 še niso obstajala. Čisto novo mesto je Karagunda, ki ima že 145.870 prebivalcev, Magnitogorsk ima 145.000 prebivalcev, Stalino gorik 76.000 prebivalcev, Komsomolsk 70.000, prebivalstvo v drugih mestih, kakor v Stalingradu, Mumaneku, Prokovijsku, Džerdžinskiju in Stalina-badu pa se je desetkrat pomnožilo.

V letu 1926 je bilo v Rusiji še 1.697.000 brezposelnih, sedaj jih ni več. Prav tako je bilo v letu 1927 samo 1,7% kmečkih posestev kolektiviziranih, sedaj pa pravijo uradni podatki, da se je združila v kolektivno gospodarstvo že 93,5% kmečkih gospodarstev.

Prav zelo je naraslo prebivalstvo tudi v takozvanih avtonomnih republikah. Tod je sedaj število prebivalstva za 46 do 48% večje kot je bilo v letu 1926. Vse to je še tam bolj pomembno, ker so boljše življenjske razmere tudi tri milijone ljudi nasilno odvedli v Sibirijo ravno od tod

Kralja okrase svoja izložbena okna v smislu tega velikega kongresa, da bodo doprinesle k sijaju slavnostnih dni. Vsak naj izlože okraši tako, kakor se njemu zdi, da bo najlepše in najbolj okusno.

Kongresna pisarna poroča:

Prodajalcem jestvin, pijač in spominkov na parceli ob južni strani Stadiona dodeljuje prodajne prostore kongresna pisarna v Gospodarski zvezi od 18.30—20. Prodajalci naj svoje prodajne prostore opremijo in okrasijo sami. Raznašalcem hladilnih pijač na Stadionu v soboto 29. in nedeljo 30. julija naj najemniki prostorov preskrbijo prodajne legitimacije. Na legitimacijah bo zapisano ime najemnika in raznašalca. Brez te legitimacije raznašalci ne bodo imeli vstopa na Stadion. Za hlajenje pijač v kozarčih je dovoljeno uporabljati le umetni led iz mestne klavnice. Jestvine morajo biti zavarovane pred dotikom, muhami in prahom. Potrebne listine: obrtnice, prodajna dovoljenja in prenosne pravice naj imajo najemniki za primer izkazila vselej pri sebi!

Vse Marijine družbe pozivamo in prosimo, da se kongresa Kristusa Kralja udeležijo v čim večjem številu. Za nedeljski popoldanski nastop prinesite tudi zastave s seboj! — Škofijsko vodstvo Marijinih družb.

Članice Zveze katoliških učitelj! Udeležite se vse kongresa! V soboto 29. julija ob 4 popoldne bo v dvorani Delavske zbornice zborovanje organizacij KA iz obeh naših škofij. Posebno so dobrodošle tudi one, ki bi imele veselje delati v KA.

Vse časnikarje, ki bi se želeli udeležiti našega kongresa in poročati o njem, prosimo, da takoj javijo svoje naslove kongresni pisarni, Tyrševa 29-I., tel. 40-41. Vsak novinar bo dobil v kongresni pisarni poseben znak, ki bo veljal kot vstopnica k vsem prireditvam ob času kongresa.

Ljubljanski veroučitelji vseh šol se naprošajo, da pridejo po pesmi za mladinsko prireditev, če jih še niso prejeli na dom, v glavno kongresno pisarno, Tyrševa 29-I. Listki se bodo razdelili mladini tudi pri glavni skupni pevski vaji z godbo, ki bo v četrtek 27. julija ob 6 zvečer na dvorišču »Sloga«, Pražakova ulica.

postal izredno bogat. Čez nekaj let je imel podružnice po vsej Evropi in je bil tudi že upravni svetnik vseh največjih kapitalističnih družb po evropskem kontinentu. Njegove delnice so notirale po vseh borzah.

Kralj umetne svile

Po Italiji so rastle tovarne kot gobe po dežju. Postal je »kralj umetne svile«, kupil več največjih lisov ter imel največjo konjušnico dirkalnih konj. Bil je najboljši kupec umetniških del, njegova strast pa so bila dela Cezannea in Modiglianija. Njegovi najlepši gradovi so bili v Ceresetu ob Ligurskem morju, v Mirafiori, imel pa je še več krasnih vil, med temi knežijo vili pri Turinu.

Lastnik gledališča

Kupil je veliko gledališče v Turinu, ga prezidal in s svojim denarjem plačeval gostovanja najslavnejših umetniških skupin. To pa mu ni bilo dovolj: s svojim gledališčem v Turinu je odšel na daljše gostovanje v Pariz in priredil tam tako zvano Rossinijev sezono, ki je še danes vsem v epomino kot ena najuspešnejših umetniških prireditev v Parizu. Svoje mecenstvo je prignal tako daleč, da je na svoj dvor vabil najslavnejše umetnike in zase prirejal nagradne tečaje med njimi. Pred njim so samo zanj pisali baleti Diageleja in Zakarova, pisala je Srgentina in igrali so samo zanj Copeau, Baty, Pitojev in drugi.

Nemški tisk je hud na Poljsko

ki grozi, da bo „ponovila grünwaldsko zmago“

Zadnji nemški spomenik podrt

Berlin, 20. jul. b. Pod naslovom »Nove orgije poljskih širokoustnežev (Maulhelden)« objavila uradno glasilo Nemčije »Völkischer Beobachter« daljši dopis iz Torunja na Poljskem. Nemški list se v njem huduje nad poljsko propagando, ki zahteva, kakor znano, da se Poljski priključijo vse vzhodne danes nemške dežele, češ da tvorijo življenjski prostor Poljske.

Članek opisuje najprej, kako so po vsem Poljskem slavili spomin na bitko pri Grünwaldu, kjer so leta 1410 Poljaki premagali nemške križarske čete. Proslava je organizirala največja poljska narodno-obrambna organizacija »Društvo zapadnih obmejnih pokrajine«. Nemški dopisnik pravi, da so bile vse te proslave »sprave orgije« navdušenja nad to enkratno zmago nad Nemci. Nato navaja nemški časnikar izvečke iz govorov pomembnejših Poljakov, ki so govorili na teh shodih, kjer so »ustvarjali napadalno razpoloženje proti Nemčiji«.

Tako je govoril v Torunju glavni govornik Rowa kowski sledeče:

»Poljska stoji pred zgodovinskim trenutkom, ki jo kliče, da izpolni velike naloge. Treba bo ponoviti grünwaldsko bitko. Neizbežno se nam približuje ta ura, ko bo zmagovalni beli orol Poljske naučil svojega večnega nasprotnika ponižnosti, ko bomo praznovali v drugi grünwaldski zmago, samo, da bo ta še večja in še bolj slavna.«

V Bydgosču je govoril predsednik narodnoobrambne zveze Mihajlowski sam in je med drugim dejal:

»Poljska zmaga pri Grünwaldu leta 1410 je najboljši dokaz za našo trditve, ki smo namreč od sedaj še vsako vojno dobili. Poljska bo temu svojemu sosedu že dala takšno nauke, da jih ne bo pozabil, da se od druge grünwaldske bitke nikdar več ne bo dvignil.«

»Völkischer Beobachter« pravi k temu, da so takšni govori nedopustni, in graja poljski šovinizem. Nato objavlja poročilo iz poljske Šlezije, kjer so Poljaki v Kraljevi Huti podrti zadnji ob-

SCHICHTOV RADION
nere temeljito

S kuhanjem perila v raztopini Schichtovega Radiona odpravite prav vse, tudi najtrdozvojnije ne-snago. Perilo bo zunaj in znotraj popolnoma čisto in snežnobeelo.

RADION BELINAL
Schicht
RADION
Pere sam!

V ječi na Liparskih otokih

Vse to je trajalo do leta 1931, ko so ga nekoga jutra redarji sneli v njegovem stanovanju. V Parizu je izbruhnil finančni škandal Oustrica, ki je bil Gualinjev družabnik. Redarji so ga odvedli na policijsko stražnico, ga elektrificirali, skopali in izmerili kot vsakega drugega zločinca in ga nato v razčepani kazenski obleki vrgli za nekaj mesecev v ječo. Nato so ga odgnali iz Italije in ga poslali na Liparske otoke. Tam je začel pisati svojo spominsko knjigo pod naslovom: »Fragmenti mojega življenja«. Knjigo je založila slavna knjigarna Mondadori v Milanu. Toda to je bil le bežen odmev iz slavnostne kočice ob obali morja na Liparib.

Danes — na vrhu slave

Nekaj mesecev je trajalo njegovo samotranje na otoku. Iz najvišjega mesta je prišla pomilostitev in Gualino se je preselil v vilo lorda Carnavona v Portofino. Tam je mirno čakal na svoj čas, medtem pa so prihajali k njemu razni najodličnejši finančniki in gospodarstveniki po navsve in navodila v raznih zapletenih zadevah. Dajal pa je nasvete v davčnih zadevah, vedel je vse o zunanji trgovini in nikdo ni bil boljši za organizacijo kredita kot ravno on. Denarniki ne store danes v Italiji ničesar več, ne da bi njega ne vprašali za svet. V Rimu so mu vsa vrata na etečaj odprta, če izvoli priti h komu, da ga opozori ali pa nasvetuje tisto, kar vé in pravilno zadene iz svoje slutnje in ogromne intuicije.

Njegovo mnenje pa se ne uveljavlja samo v finančnem svetu. Vsi ga spoštujejo ter se ozirajo za njim, kakor za nekom, ki je nad vsem tem, kar druge obdaja. Zato je zelo samostojen in silno prodoren tudi v političnih zadevah. Tudi v tem oziru radi poslušajo njegovo mnenje.

Pri tem pa se prav nikdo več ne zmeni zato, da je bil to človek, ki je moral pred leti za nekaj mesecev v konfinacijo. Čuden primer človeka, ki se je s svojo dragoceno genialnostjo lahko izognil vsemu, kar bi drugim lahko osmolilo še kaj več kot samo preste.

Nove nemške vojaške okrepitve v Gdansku

Varšava, 20. julija. b. Iz Gdanska prihajajo poročila o novih okrepitvah nemške vojske, ki je v zadnjem času zaposlena pri kopanju protitankovskih jarkov proti Poljski. Trdijo, da je na stotine moških zaposlenih pri kopanju teh jarkov in da obenem postavljajo tudi pasti za eventuelen napad tankov. Prav tako postavljajo topove proti tankom na strateško važnih točkah.

Gdansk, 20. julija. b. Uradno priznavajo, da je bila potrebna rekvizicija nekaterih javnih zgradb, v katerih se je naselila Gdanska policija. Gdanska policija šteje sedaj nad 4000 moč.

Gdansk, 20. julija. AA. DNB: Poljski generalni komisar v Gdansk je poslal gdanskemu senatu pismo, v katerem protestira proti zmanjšanju števila poljskih carinskih inspektorjev ter proti odpustu več delavcev, ker za to ni bilo nobenega razloga.

Gdansk, 20. julija. AA. V neposredni bližini obmejnege mesta Postelau je nek poljski uradnik napadel gdanskega carinskega uradnika, ki se je bil prišljen braniti. Pri svoji obrambi je gdanski carinski uradnik ubil poljskega uradnika. Poročava je v teku.

Grof Czaki krega Madžare, ki delajo propagando proti Nemčiji

Budimpešta, 20. julija. AA. MTI: Madžarski zunanji minister grof Czaki je dal izjavo zastopniku madžarske telegrafске agencije, v kateri je ugotovil, da so se v zadnjem času v madžarski javnosti pojavili poskusiprotinemške propagande. Neznane osebe skušajo — kakor pravi lord Czaky, — razširati vesti, češ da Nemčija nima iskrenih namenov nasproti Madžarski. Grof Czaky je obsodil vse poskuse ter odločno zavrnil vse glasove teh ljudi, ki na ta način skušajo vplivati na javno mnenje. Zatem je izjavil, da bo vlada izdala zakonske ukrepe proti osebam, ki poskušajo na tako nerazumen in neodgovoren način kršiti dobre odnose med Nemčijo in Madžarsko.

Kako se ponoči obvarujemo napadov iz zraka

Zadnje leto je zajela vsa Evropa bolesta vojna mrzlica, ki se najlepše kaže tudi v pisanju vsega evropskega časopisa. Ni skoraj dneva, ko ne bi časopisje razpravljalo o modernih vojnih letalih, o pomenu zračnih napadov in o strahotah, ki se nam obetajo z vojno v zraku. V zadnjem času se začnajo že skupinski poleti bombnikov prijateljskih držav kot dokaz medsebojnega sodelovanja in kot vaja za bodoče strašno opravilo, ki bi utegnulo postati potrebno, če Evropa ne bo hotela poslušati zdrave pameti.

Zato je prav, da je začel s predavanji o zračnih napadih Komite tehničnega dela v Ljubljani. Tako deloma nudi potreben pouk, deloma pa pomaga razblijati gorostasne govorce, katerim nepoučeni tako radi nasedajo, ko se govori o strahotah zračnih napadov. To delo komiteja tehničnega dela je tembolj pomembno, ker je danes znanih toliko načinov aktivne in pasivne zaštite pri zračnih napadih, da bodo vedno strahote zračnih napadov zelo omiljene, če bo le prebivalstvo poučeno o najpotrebnejšem in vedno disciplinirano.

Nočni letalski napad

Važen činitelj v pasivni zaščiti pred zračnimi napadi je zatemnitev mest in naselij v nočnem času. O tem je predaval inž. Drago Matanovič, ki je najprej omenil, da bo protiletalska obramba podnevi vedno bolj uspešna kakor pa ponoči. Zaradi tega je verjetno, da bodo nasprotniki skušali doseči največ uspeha zlasti v zaledju z nočnimi napadi, ko sovražni letal na nebu ni mogoče videti ter jih je treba šele z žarometi poiskati. V kolikor so zaradi tega nočni zračni napadi bolj nevarni, v toliko pa je tudi zaščita pred nočnimi napadi iz zraka lahko bolj uspešna. Letalo ima pri nočnem poletu kaj slab razgled na zemljo pod seboj. Zvezde sicer ustvarjajo nad zemljo nekakšen prav temen mrak, vendar se v tej malenkostni svetlobi letala le težko orientirajo. Edino kar bo letalom pri nočnih poletih vedno najboljši kazipot, so razsvetljena mesta in naselja. Te pa je prav lahko tako zatemniti, da letalo iz višine 300 do 500 metrov pokrajine pod seboj že več ne razloči. V tem primeru tudi ne more ugotoviti, ali je nad mestom ali pa nad polji in travniki.

Zatemnitev — najboljša rešitev

Vse skušnje zadnjih vojn so pokazale, da je najuspešnejša zaščita pred nočnim letalskim napadom popolna zatemnitev mest in naselij. Niti lučka ne sme svetiti proti nbi, če naj bo zatemnitev uspešen. Na drugi strani pa je popolnoma jasno, da v mestih ni mogoče ponoči ustaviti vsega prometa in dela. Zato je treba urediti zatemnitev tako, da bo za letalo mesto popolnoma v temi, za promet in delo pa bo mesto vendarle vsaj zasilno razsvetljeno.

Javna razsvetljava

Taka popolna zatemnitev prizadeva seveda vsa najrazličnejša razsvetljava v mestu. Pogled z ljubljanskega gradu ali nebotičnika nam jasno dokaže, kako silno daleč so vidne luči cestne razsvetljave. Tudi še v daljnjih vaseh v okolici Ljubljane vidimo žareti svetle točke, goreče žarnice tamošnje cestne razsvetljave. Javna razsvetljava cest in potov bo morala torej vsa ugasniti. V manjših krajih bo to lahko izvedljivo in ne bo preveč oviralo malenkostnega nočnega prometa. V mestih pa bo na križiščih zaradi prometa nastalo nešteto novih nevarnosti za vozila in pešce. Zato so že drugod po svetu napravili številne poskuse in ugotovili, da važna križišča lahko dobijo pri popolni zatemnitvi malenkostno razsvetljava. Seveda mora biti žarnica nad takim križiščem zelo alaba, hkrati pa ne sme metati svojih direktnih žarkov navzgor proti nebu. Taka razsvetljava je najugodnejša, če prihaja svetloba iz svetilke le po posredni poti in razsvetljuje cesto le toliko, da vlada na njej mrak, ki zadošča za orientacijo pešcev in vozil.

Promet

Posebno težavno je vprašanje vozil, zlasti avtomobilov in kolesarjev. Vsi ti razsvetljujejo cestišče pred seboj z žarometi in svetijo deloma tudi proti nebu. Zaradi tega bodo morali vsi ti voziti pri popolni zatemnitvi z zastrtimi žarometi. Vsaka druga olajšava bi pomenila brezpomembnost vse druge zatemnitve. Avtomobili in kolesarji bodo mogli torej voziti le s takimi lučmi, ki bodo pešce in druge voznike opozarjale le v toliko, da jim prihaja nasproti vozilo, in nič več. Ostati pa bo morala pri avtomobilih rdeča signalna luč v ozadju avtomobila, vendar bo tudi ta morala biti indirektna, to se pravi iz signalne svetilke svetlobni žarki ne bodo smeli prihajati v ravni črti iz žarnice. Promet se bo torej pri taki razsvetljavi in pri vidni razsvetljavi križišč še vedno lahko vršil, vendar bo zahteval neprimerno večjo pazljivost in manjšo hitrost.

Zasebna stanovanja

Najlažja je zatemnitev zasebnih stanovanj in drugih zgradb, ki nimajo opravka z industrijo. Vsak zasebnik bo v primeru zatemnitve rad spustil v okno lesene žaluzije, ki v splošnem za zatemnitev zadošča. Stanovanja, ki lesenih žaluzij nimajo, bodo morala svoja okna zastreti s temnimi gostimi zavesami ali pa

obložiti šipe v oknu s kartonom. Razsvetljava v stanovanjih samih lahko v tem primeru ostane. Prav posebno pa bo treba paziti na to, da pomotoma ne bo gorela luč na stopniščih in drugih delih zgradb, ki so na razpolago vsem strankam in ki v splošnem nimajo nikakršnih zaves. Za stopnišča in hodnike bo pač najbolj primerno, da pri popolni zatemnitvi ostanejo vse čas v temi.

Zatemnitev industrijskih zgradb

Težja je zatemnitev industrijskih podjetij, ki delajo navadno noč in dan in ki tudi v primeru vojne ne bodo smela prekiniti dela ob času zračnega napada. Še težja pa bo zatemnitev industrijskih poslopij, ki imajo tako zvano žagasto streho, pri kateri so navadno strme ploskve vse iz stekla. Zakriti ta okna ne bo lahko in zato je bil po daljšem preizkušanju najden način, ki tudi omogoča praktično zatemnitev, ne da bi delo preveč zastajalo. Ugotovili so namreč, da skozi tovarniška okna ni več videti razsvetljene notranjosti, če se zniža napetost električne razsvetljave ob običajnih 220 voltov na 80 voltov. Seveda v tem primeru žarnice še komaj brlijo, vendar svetloba zadošča za razpoznavanje v delavnici. Pri strojih pa naj bi imel vask delavec posebno svetilko, ki bi tudi popolnoma zasenčila metala le opek snop slabotne luči na tisto mesto stroja, kjer ima delavec največ opravka. Seveda je to le zasilna rešitev in je vsekakor najboljša takšna zatemnitev, ki ne propušta skozi okna tovarno nobene še tako slabotne svetlobe.

Najtežja je seveda

zatemnitev industrijskih naprav na prostem

posebno takih, ki brezpogojno morajo obratovati noč in dan, n. pr. velikih prostozračnih transformatorskih postaj rudniških jaskov, plavžev itd. Pri vseh teh bi morala neposredna razsvetljava odpasti. Ostane pa možnost, da se opremijo strojne naprave in najvažnejši deli za opravljanje s tako zvanimi luminofori. Tako se lahko obarvajo ročaji, merilni instrumenti in najvažnejši strojni deli z barvami, ki shranijo svetlobo in jo potem v temi izžarevajo, kakor kazalci in številke na urah, ki so uporabne tudi v temi. Je še druga vrsta luminoforov, ki se svetijo tedaj, kadar pada nanje za človeško oko nevidni ultravijoletni žarki.

Popolno zatemnitev mesta je torej mogoča, če se ugasnijo vse luči javne razsvetljave, ugasnijo vse izlozbe, zastrejo okna stanovanjskih hiš in industrijskih poslopij, vozila pa vozijo s skrajno zasenčeno lučjo. Za promet v takem temnem polmrazu bo treba še posebej označiti robnike hodnikov s črno belimi pasovi, ob cestah z drevmem pa pobarvati debela drevesa z belo barvo. Verjetno je, da bo marsikje v primeru vojne zatemnitev mest in naselij trajna, to se pravi vsako noč se bo mesto moralo pogrezniti v temo, ne da bi pri tem delo in promet obstala. Taka trajna zatemnitev nudi prav gotovo največje jamstvo za uspešno zaščito. Prvič se s časom prepreči vse slučajne napake, drugič pa je nemogoč primer, da bi zračni napad presenetil mesto, ko še ne bi bilo zatemnjeno. Kljub vsemu temu pa bo uspeh zatemnitve odvisen najbolj od discipline vsega prebivalstva.

Porjaveti morete sedaj na 2 načina!

1. Lahko se polagoma navadite na sonce, kar je najpametneje. V tem primeru uporabljajte kremo NIVEA!
2. Lahko pa ostanete tudi dolgo na soncu in hitro porjavite. Tedaj potrebujete ULTRA-OLJE-NIVEA s pojačano zaščito pred pekočimi svetlobnimi žarki.

Počitniške kolonije vajencev

Kakor je »Slovenec« že pisal, je priredilo letos Društvo za varstvo delavske mladine s sodelovanjem OUZD lepo število počitniških kolonij za mlade delavce. Svojega delovanja ni omejilo zgolj na vajence in vajenke, marveč ga razširilo tudi na mlade tovarniške delavce, kar je vsekakor hvalevredno in odgovarja zamisli društva in njegovega ustanovitelja.

Sangrad pri Cerkljah, kjer so letovale vajenke

Tako so bili na koloniji že vajenci iz Ljubljane, Jesenice, vajenke iz Ljubljane. Koncem meseca pa pojde večja skupina mladih delavcev iz Hrastnika letovat na morje. V začetku avgusta

Skupina vajenk pri igri na Sangradu

pošlje društvo lepo število vajencev iz Celja v Savinjsko dolino, iz Ljubljane vsaj dve skupini vajencev v Sangrad nad Cerkljami, iz Kranja pa v lepi Bohinjski kot.

Zvedeli smo, da se društvo dogovarja s salezijanci iz Splita, da mu v prihodnjem letu prepušči svojo kolonijo blizu Trogirja vsaj za en mesec za vajence iz naše banovine. Prav tako smo zvedeli, da namerava društvo postaviti v prihodnjem letu vsaj dva domova in sicer enega na Gorenjskem, drugega na Dolenjskem.

Pri vsem tem bi bilo želeli, da bi naša javnost, kakor tudi oblasti, predvsem pa naši gg.

mojstri in delodajalci, delovanje društva podprli, saj gre tu za njihovo korist in za korist bodočega našega delavstva. Pohvaliti moramo mnoge naše gg. mojstre, ki so na poziv OUZD, da pošljejo svoje vajence na pregled in da tistim, ki jih zdravniki spoznajo za potrebne oddiha, dovolijo iti na kolonijah, takoj privolili, prepričani, da jim bodo učenci, videč njihovo očetovsko gesto, tudi hvaležni. Prav bi bilo, da bi vplivali na svoje tovariše, ki nočejo razumeti potreb časa, marveč svojih učencev niti na poziv OUZD ne pošljejo na pregled, kaj še da bi jim dali, kar jim zdravniki priznajo za potrebno. Kaj žalostno, če fantje ne čutijo hvaležnosti in zaupanja do svojih mojstrov.

Kolonije, ki jih prireja društvo, imajo skrbno vodstvo. Fantje so razdeljeni v skupine, katero vodi eden izmed njih. Ti pa imajo vsak večer raz-

Skupina vajencev na letovanju

govor z glavnim voditeljem. Letos vodijo kolonijo gg. salezijanci, vajenke pa Hčere Marije Pomočnice, ki jih je ustanovil sv. Janez Bosko. Kolonijo Jeseničanov je vodil g. kaplan Godina, kolonijo Kranjčanov pa bo vodil g. dr. Robič, skupno z g. kaplanom Jožefom Vovkom.

Na dnevnem redu so trikrat na teden poučna predavanja, kajti treba je, da ima fant ne le telesno, marveč tudi duhovno korist od kolonije. Žal pa ni bilo v Mednem, kamor se je morala prva kolonija zaradi nenadnih ovir zateči, mogoče tega načrta izvesti, pač pa se bo izvedel na ostalih kolonijah.

Prihajujemo, da bo društvo prav lepo opravilo svojo nalogo in delovalo v korist našega delavstva, zlasti obrtniškega naraščaja.

Boj proti vročini na višku

»Skušnija je najboljša šola« — tudi v vročem letnem času

Kdo bi si pred dobrim mesecem sploh še mogel misliti, da bo tudi letos še vroče! Pa nam, hvala Bogu, sonce tudi letos ni ostalo dolžno svojih ultravijoletnih in toplotnih žarkov — kakor nalašč v potrdilo učenih naukov, da se bo popolnoma ohladilo šele čez nekaj milijonov let, ko smo mi maja mislili, da bo že letos omrznilo. Sedaj pa je tu polno poletje, s prahom in vročino, znojem in žejo.

Kakor pa si človek mrz preganjan in se brani, da bi ne prišel do kože, tako se tudi vročini ustavlja. Najbolj piškavo sredstvo proti vročini je tisti znani vdih: »Uf, kakšna vročina!« Takrat se ti kot nalašč vlije pot po obrazu kot hudournik po bregu. Vročina namreč ni od letos, človek si je poleg obupnih vdihov nabral tudi že nekaj izkušenj, ki mu kolikor toliko pomagajo, da se živ in zdrav preloži tudi skozi pasje dni ali da celo to razkošno dobo leta izrablji za svojo telesno okrepitev. Napačno pa bi bilo misliti, da k tem skušnjam spada tudi neomejena želja po tako imenovanem silezemu zraku, ker v teh dneh je zrak v resnici svež le nekaj zgodnjih jutranjih ur, pozneje nobeno odpiranje oken nič ne pomaga. V pasjih dneh odprta okna pomenijo samo prezračevanje, ne pa ohlajitev prostorov. Kdor hoče imeti prostore tudi podnevi hladne, mora okna odpreti kasno ponoči, podnevi pa jih zapreti in zagniti, da je znotraj v sobah skoraj somrak. Nevarno pa je, odpreti jih takoj zvečer, ko se naredi luč — kmalu bo po vsej sobi brnel raznovrstni mršes, ki ti bo nadležni gost še pozno v noč. Sploh je poleti odpiranje oken zvezano precej z mršesom, proti kateremu je še najbolj učinkovit, kakor ga pozna naša podeželje: zjutraj pripreči okna, med polkni, zavesami ali kjer koli pa pusti prav ozko špranjo, skozi katero sonce postrani sije v notranost tvojih prostorov. Vse muhe in ves ostali mršes, ki se ti je vtihotal v sobo, se bo usmeril proti temu svetlemu žarku in pri odprtini smuknil ven, na razbeljeno sonce

Italijan Lanzi, dosedanj zmagovalec na teku 800 m v boju z nemškim tekačem Herbigom, kateremu je podlegel.

G. Avgust Pirc — 75 letnik

Upokojeni nadzornik g. Avgust Pirc, ugleden faran ljubljanske škentjakejske župnije, praznuje danes obdan od svojih dragih, petinsedemdesetletnico svojega delavnega življenja. Rodil se je v Trnovem v Ljubljani. Kot učitelj je služboval na več krajih. Za življenjsko družico si je izbral pokojno go. Ano iz ugledne in premožne rodbine Verbičeve v Borovnici, kjer je g. jubilar deloval več let kot upravitelj šole.

Nadzornik g. Pirc je bil doma in v šoli vedno vzor mojstrskega vzgojitelja: to, kar je hotel druge naučiti, je najprej sam s neizprosno natančnostjo in vestnostjo izvrševal. Tako je učil bolj z zgledom kot z besedo. Do sebe strog in v žrtvah neustrašen, kadar gre za božjo čast, ali za delo v korist bližnjemu, je v tem prisrčno krščanskem duhu vzgojil tudi svoje štiri hčerke, s katerimi je Bog njegovo družino blagoslovil. Vsa dan vsaj dvakrat, zjutraj k sv. maši, zvečer pa k blagoslovu, stopa g. Pirc z dostojanstveno umirjenostjo čez škentjakejski trg v farno cerkev, kjer v močati pobožnosti vztraja v razgovoru z božjim Učnikom tudi po cele ure. Da je vzoren kongreganist, da z radodarnostjo podpre vsako dobro in za farno skupnost potrebno akcijo, da je naračnik mnogih katoliških listov, o vsem tem je seveda v javnosti malo znano: to pa zato, ker je g. Pirc mož tihega in skritega apostolata.

Dobro družinski oče se razodeva na svojih otrokih. G. Pirc je lahko ponosen, ko je vzgojil vse štiri hčerke za zgledne javne delavke. Skoro vsaka slovenska hiša, ki je naračena na kak misijanski list, pozna najstarejšo hčerko g. Pirca — mati Mar. Ksaverija je to. Kot vneto misijarka se trudi že dolgo let tam med pugskega mladino. Njena druga sestra, tudi redovnica, deluje kot profesorica z razveseljivimi uspehi v škofji Loki pod imenom Mar. Katarine. Ostali dve pa slovita kot dobri učiteljici: ga. Stana Komarjeva je učiteljica na Viču in je skrbna vzgojiteljica svojih 6 otrok. Najmlajša hčerka g. Pirca, gospodica Mara, pod tem imenom jo poznajo škentjakejski občani, je čez mero zaposlena kot strokovna učiteljica pri vzgoji defektnih otrok. Toda njena nežna skrb za dobrobit mladine, posebno one iz revnih družin, jo priganja, da poleg šole in postrežbe očetu žrtvuje ure in ure v mali kongregacijski sobici pri Sv. Jakobu. Njeno delo, krasen primer laičnega apostolata, prinaša vedno vidnejše uspehe pri vzgoji kongregacijske mladine.

Ob 75 letnici kličemo g. nadzorniku: Bog vas ohrani še dolgo vrsto let, saj boste tudi ta gotovo bogato izkoristili le v božjo slavo!

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s časo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužiti zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35

Vodja angleških fašistov Sir Oswald Mosley je imel v Londonu zborovanje, ki se ga je udeležilo veliko število njegovih pristavev, na katerem je — po nemških poročilih — ostro nastopil proti »obkroževalni politiki« angleške vlade, govoril za vrnitev afriških kolonij Nemčiji in proti angleškemu vmešavanju v Vzhodno Evropo.

Drobne novice

Koledar

Petek, 21. julija: Prakseda, devica, mučenica. Angelina.

Sobota, 22. julija: Marija Magdalena; Lavrenčij Brind.

Osebnosti

Iz ljubljanske školje. Župnija Zalna je bila podeljena g. Antonu Zaidaršču, župnemu upravitelju na Topli rebi. — Za upravitelja župnije Bela cerkev je imenovan g. Jožef Strah, kaplan v Mokronogu.

Fr. Hiersche - zlatomašnik

Polzela, 20. julija.

Na Polzeli je obhajal redko slavnost zlatomašništva g. Hiersche Franc, župnik in duhovni svetnik v pokopju.

V mašnika je bil posvečen dne 21. julija 1889 v Ljubljani. Posvetil ga je pokojni škof in poznejši kardinal Jakob Missia. Pastiral je v mnogih krajih Slovenije, najdlje pa v Radečah, odkoder se je preselil v našo lepo faro Polzelo, kjer pomaga pastirovati kot upokojeni župnik in duhovni svetnik že nad 20 let.

Na predvečer zlate maše so mu hvaležni farani pridelili nad vse slovesno podoknico. Okrasili so mu dohod in njegovo stanovanjsko poslopje s cvetjem, domači pevski zbor pa mu je zapel podoknico.

Ob priliki daritve zlate sv. maše je prisostvovala množična duhovščina z g. opatom Jurakom na čelu. Iz njegovega stanovanja v cerkev in nazaj so ga med drugim spremlili domači Fantovski odsek in Dekliški krožek ter gasilski čet Polzela in Ločica s svojim praporom.

Slovesnost zlate sv. maše je potekla nad vse veličastno, kar so posebno poudarili polzelski farani s svojo obilno udeležbo.

V 20 minutah 3 krožnike dobre goveje juhe iz Slamičevega „Holandskega (moka)“!

— Jubilejno romanje na Sveto Goro pri Gorici bo sicer šele 19. oziroma 26. avgusta, vendar mora vodstvo romanja potni list predložiti našim in italijanskim oblastem že veliko prej, zato morajo biti vse prijave zbrane že do 1. avgusta. Pozneje se ne bodo več sprejemale. Kdor hoče z nami, naj čimprej pošlje 'na Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana 8, naslednje podatke: ime in priimek, ime očeta in matere ter materino deklasično ime, svoj poklic, dan, mesec in leto rojstva, rojstni kraj, pristojno občino in natančen naslov. Priložiti je dve sliki v velikosti 4x6 cm ter 90 din, če potuje skozi Postojno, če pa potuje skozi Bistrico-Bohinjsko jezero, le 45 din. Vsa nadaljња pojasnila vam pošlje Salezijanski zavod Rakovnik, Ljubljana 8.

— Razpisani sta župniji Dol pri Ljubljani in Ljubljani dekani in Bela cerkev v novomeški dekani. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škofski ordinariat v Ljubljani do 31. avgusta 1939.

— Profesor dr. Štampar v Ameriki. Profesor zagrebške univerze dr. Andrija Štampar se mudi že nekaj časa v Ameriki. Imel je kalifornijskih mestnih svetovnih predavanj s socialnimi temami. Prof. Štampar se vrne v Zagreb pričetkom novembra in bo na medicinski fakulteti nadaljeval svoja predavanja o socialni medicini.

REX steklenice in aparati za kuhavanje sadja in solivca. — Jutli Klein, Ljubljana, Wolfova 4

— Romanje na grob sv. Antona v Padovo ob štirindnevem romarskem avtoizletu v Italijo (v tehničnem izvedbi Tujskoprometne zveze) v dne 8. — 11. avgusta vam daje priliko obiskati tudi svetovnoznano svetišče M. B. z Marijino hišico v Loretu. Spoloma obisk Svete gore pri Gorici in vseh znamenitih krajev in ogled vseh zanimivosti. Priljubljeno romarsko-izletno potovanje po sporedcu »Družine božjega svetca. Avto vozi skozi Vipavsko dolino. Cena: do Gorice-Trsta 100 din, do Padove-Benet 300 din, do Loreta 600 din. Vsem obveznostim morate zadostiti do 31. julija. Podrobna navodila pošilja brezplačno uprava »Po božjem svetcu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Elektrifikacija Toplice pri Novem mestu. Tudi letos nadaljujejo Kranjske deželne elektrarne s elektrifikacijo Dolenjske. Tako so priključile na svoje električno omrežje za binkošti Litijo, deloma so v zadnjih tednih priključile več krajev v

okolici Kočevja in jih bodo še nekaj; v nedeljo pa bodo priključene Toplice pri Novem mestu. Da so banovinske elektrarne mogle priključiti Toplice pri Novem mestu, so zgradile v juniju in juliju 13 km dolg daljnovod iz Novega mesta. Priključene bodo Toplice in sveda zdravilišče ter vse okoliške vasi. Vsa občina bo morala plačati okrog 200.000 din elektrifikacijskega prispevka. Prihodnjo nedeljo bodo Toplice v večernem mraku priključene na banovinsko omrežje z lepo slovesnostjo.

— Zastopniki turističnih organizacij na naučnem potovanju. Na naučno potovanje po Švici, Franciji in Italiji so odpotovali delegati prometnega in trgovinskega ministrstva, banske uprave savske banovine, delovnega odbora Primorskih turističnih zvez, nekaj članov uprave »Putnikac ter turistični referenti mest iz Hrvaške Primorja in Dalmacije. Na potovanju bodo 19 dni. Naučnega potovanja se udeležujeta tudi pomočnik generalnega ravnatelja državnih železnice Josip Cugmus in predsednik Zveze gostilničarskih združenj iz Ljubljane Ciril Majcen. Iz Zagreba so se odpeljali z avtobusom skozi Ljubljano v Beljak in čez Inost v Švico, odkoder bodo šli v Francijo in nato v Italijo. Namen tega potovanja je, da se seznanijo z delom na napredku turizma v naprednejših turističnih državah.

— Razpisana je služba banovinskega cestarja na banovinski cesti prvega reda št. 21 Maribor—Marenberg—Dravograd—državna meja za prago od km 7500 do km 12.000. Prošnje je vložiti do 15. avgusta pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru.

— Koliko je nezaposlenih v naši državi. V letošnjem juniju je iskalo dela pri vseh javnih borzah dela 36.808 moških in 7264 žensk, skupaj 44.072. S preostalinimi iz meseca maja je bilo nezaposlenih 56.823. Ob koncu junija je bilo nezaposlenih 59.788. Pri vseh javnih borzah dela je bilo 1. julija prijavljenih 16.106 nezaposlenih moških in 3317 žensk, skupaj 19.423.

— Sprejem učencev v državno prometno železniško šolo. V službenem časopisu državnih prometnih ustanov od 1. julija je objavljen razpis za sprejem učencev v državno prometno železniško šolo. Sprejeti bi letos 70 učencev. V šolo se sprejemajo dečki, ki so dovršili najmanj 7 razredov klasične ali realne gimnazije ali trgovsko akademijo z maturi. Sprejeti kandidati imajo v internatu šole brezplačno stanovanje in hrano ter 100 din mesečno v gotovini. Prošnje z dokumenti je poslati najkasneje do 31. julija v priporočenem pismu Upravi državne prometne železniške šole v Belgradu, Vojvode Mišića 2.

— Pri zaprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutraj, še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grešnice.

— Mesto zaščitne sestre z daljšo prakso pri rentgenu je razpisal Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Rok za vložitev prošnje je do 20. avgusta 1939.

— Na Pokljuko obratuje redno avtobus iz Bleda vsakodnevno popoldne in sicer je odhod ob 14. povratek iz Pokljuke pa ob 17. Poleg tega je uvedla Alp-avto družba z avtobusom med Bledom in prazniških redov promet s Pokljuko tako, da je odhod avtobusa iz Bleda tudi ob 8 zjutraj.

— Hočete ušakati 100 let. Pijte jogurt Gor. mlekarke zadruge — Naklo.

— Za kopanje v kopališču ali na prostem Vam je potreben kopalni plašč. Veliko izbiro kopalnih plaščev, barvnatih frotirjev, kopalnih oblek in hlač dobite po nizki ceni pri trdki Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

— Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

— Društvo »Rejce malih živalic, Crna pri Prevaljah, je bilo na zasebno spodbudo tamošnjih rejcev ustanovljeno preteklo nedeljo. Ustanovni občni zbor se je vršil v prostorih ljudske šole v Crni, kjer je bila improvizirana razstava vseh vrst slik malih živali ter raznih produktov iz rejce malih živali. Solski upravitelj gospod Inkeret Alfonz, tajnik Zveze društev rejcev malih živali iz Ljubljane je imel zelo obširno predavanje o posameznih panogah rejce malih živali. Predčtana so bila odobrena pravila, odobren društven po-

slovnik, nakar je bil izvoljen novi odbor z g. Janikom Kuharjem, šol. upraviteljem v Crni kot predsednikom ter g. Bleyerjem Josipom kot tajnikom. Novo društvo je takoj razvil program bodočega dela ter bo v najkrajšem času uprizorilo filmsko predavanje s slikami o posameznih vrstah malih živali, dalje nekaj prireditvev in nakup plemenskih živali pri sosednjih tovariških društvih.

Po državi

* Dve žrtvi Drave pri Varaždinu. Drava je pri Varaždinu v enem popoldnevu terjala dve žrtvi. Najprej je utonil 17 letni učitelj Mirko Gotal, golman varaždinskega športnega kluba. Gotal je bil izvrsten plavalec in domnevalo, da ga je v vodi prijel krč ali zadela kap. — Nedaleč železniškega mostu v Varaždinu pa je utonil v Dravi 22 letni podnaradnik 36. pehotnega polka Ivan Lehotski, doma iz Slovenije. Njegovega trupla še niso našli.

* Vlak je razpolovil kmečki voz. V sredo zjutraj se je na železniški progi Vrbae—Sombor pripetila huda prometna nezgoda. 35 letna dekla Marija Veber se je peljala z vozom na pristavo svojega gospodarja. Ko je dospela na križišče ceste a progi, ni opazila samoborskega vlaka, ki je hitel po progi. Vlak je zavozil v zadnji del voza. Ženeko je v velikem loku vrlo z voza na cesto, kjer je obležala na mestu mrtva. Ker je lokomotiva razpolovila voz, sta se konja rešila.

* 2500 rudarjev stavka v Kosovski Mitrovici. Zastopniki rudarskega delavstva pri rudniku Trepa-Mines v Kosovski Mitrovici so že pred časom naslovili na vodstvo podjetja 15 točk vsebujočo spomenico, s katero zahtevajo izboljšanje svojega položaja. Delavstvo zahteva povišanje mezd za 10 din dnevno, petdnevni plačan dopust za rudarje, ki so pri podjetju že pet let in desetdnevni dopust za one, ki so pri podjetju že 10 let. Dalje zahtevajo brezplačno kurjavo in razsvetljavo in uvedbo 6-urnega delovnega časa za one rudarje, ki delajo pri temperaturi nad 30 stopinj C. Dalje vsebuje delavska spomenica zahtevo, da se sme delavca odpustiti le, ako to soglasno skleneta vodstvo podjetja in zastopstvo delavske organizacije. Na podlagi navodil, ki so prispela iz Londona, je vodstvo rudnika stavilo delavstvu protipredloge, ki pa jih je delavstvo odbilo. Ker je v sredo ob 12 prenehala veljati stara pogodba, nova pa še ni sklenjena, je 2500 rudarskih delavcev stopilo v stavko.

* Zalostna posledica surove šale. Na železničarskem kopališču v Belgradu se je kopala mlada služkinja Ljubica Kanački, ki je pred nekaj meseci prišla v Belgrad iz Velike Kikinde. Na kopališču se srečala svojega znanca delavca Mihajla Vasiljeviča. Prišla sta se šaliti in skakati po vodi. Ko je Ljubica stala na robu kopališča, jo je Mihajlo nenadno pahnul v vodo. Ljubica pa se iz vode ni več prikazala. Kopalci so čakali nekaj časa, da bi priplaval na površje, toda ko je ni bilo, so jo pričeli iskati. Ker Ljubica ni znala plavati, je utonila in njene trupla še niso mogli najti.

* Skozi okno ustreljen. Na državnem posestvu Mrkonjičevu na Gorah v Bosni se je 20 letni dnevničar Milovan Džerič spravljal spal. Ko si je odvezoval levi čevlji, je nenadoma počil skozi okno strel, ki je zadel Džeriča naravnost v srce. Bil je takoj mrtev. Orožniki so takoj začeli preiskovati, vendar se ne da ugotoviti, kdo je streljal. Artilerijanih je bilo več oseb, ki so pa vse dokazale svoj alibi.

* Člani egiptovskega dvora v Splitu. V sredo popoldne je v Split ponovno priplula razkošna jahta »Naz Perwer«, na kateri se nahajala egiptovski princ Jusuf Kanal s spremstvom. To je v kratkem že drugi obisk strica egiptovskega kralja v Splitu. Poleg princa je na jahti še osem potnikov, večinoma članov egiptovskega dvora. Egiptovski princ se nahaja v naših vodah že mesec dni.

* Tuji v Dalmaciji. Ruski knez Dimitrij Gjorgijev, ki živi stalno v Londonu, namerava pri koncem avgusta v Split in se bo zadržal na Jadranu mesec dni. Knez se, išče jahto za križarjenje ob obali. — V sredo je priplula v Split jahta dunajskega vseučilišča »Ostmark« z 19 potniki. — Italijanska ladja »Croce del Sud«, ki je v torek priplula v Split, je v sredo nadaljevala svojo pot proti Dubrovniku. — S parnikom iz Benet je dopotovala v Split skupina 15 angleških letoviščarjev.

* Uspešen konec pogajanj med mornarji in lastniki ladij. Poročali smo že o pogajanjih, ki so

Ljubljana, 21. julija

Radio Ljubljana

Petek, 21. julija: 12 Iz naših vrlov in gredic (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Vesel opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Ko- tiček SPD: Lepote naših planin v poletju (g. dr. Arnošt Brilej) — 19.40 Nac. ura: — 20 Chabrier: Espana, rapsodijo (plošče) — 20.10 Zenska ura: V življenju zaznamovani (gdč. Anica Lebarjeva) — 20.30 Komorni trio (gdč. Fr. Ornikova, gg. Č. Seldbauer in M. Lipovšek) — 21.15 Pester koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.20 Angleške plošče — 22.50 Esperantsko predavanje o kongresu Kristusa Kralja.

Drugi programi

Petek, 21. julija: Belgrad: 20 Harmonika — 20.30 Lagerlöf: »Gösta Berling«. — Zagreb: 20 Violina — 20.30 Igra — 20.50 Bolgarske narodne — 21.30 Klavir. — Praga: 19.50 Filh. konc. — Sofia: 19.15 Puccinijeva opera »Madame Butterfly«. — Varšava: 19.30 Ork. in solisti. — 21.05 Griegove skladbe. — Budimpešta: 21.10 Orgle — 22 Plošče — 23 Operni ork. — Trst-Milan: 21 Sinkopska gl. — 22.10 Zbor. — Rim-Bari: 21.30 Simf. konc. — Bratislava: 20.15 Umetnostni večer. — Lipsko: 20.15 Gigli poje — 20.45 Simf. konc. — Frankfurt: 20.15 Grško-madžarski konc. — Strasbourg: 20 Vojaška godba.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Mar-rijin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimeka c.

se začela pred nekaj dnevi med mornarji in lastniki ladij. Namen pogajanj je bil, da se sklene kolektivna pogodba. Mornarji so zahtevali, da se v pogodbo vključijo tudi strojni častniki in radiotelegrafisti, lastniki pa na to niso hoteli pristati. Pogajanja so bila večkrat prekinjena, končno so pa lastniki uvideli, da bi morebitna stavka ne koristila niti eni niti drugi strani. Pogajanja so se nato preteklo eredo nadaljevala in v glavnem tudi končala. V glavnejših točkah so se sporazumeli, sporne so ostale še štiri točke, med drugim še ni urejeno vprašanje plače mornarjev. Vendar pa vsi upajo, da bodo tudi te točke čimprej rešene in bo v najkrajšem času podpisana kolektivna pogodba med mornarji in lastniki ladij.

* Smrtna nesreča v kamnolomu. V Rakovcu v Sremu se je v tamkašnji kamnolomu pripetila huda nesreča. Na enem koncu žične železnice sta dva delavca nalagala kamen v vagončke. Naenkrat se je odtrgal en vagonček in v veliko hitrostjo drvel na drugi konec železnice, kjer sta čakala na vagončke delavca Slavko Marčeti in Mile Dotlič. Vagonček je butnil v delavca in je bil Marčeti takoj mrtev, Dotlič pa smrtno nevarno poškodovan.

* Po petih letih izdal skrivne umora. L. 1934 je bila v vasi Popovači pri Bjelovaru na okružen način umorjena starka Julija Kiš. Bila je na domemrti oskrbi pri Josipu in Mariji Trkač, ki sta se pa hotela znebiti starke, da bi čimprej prišla do premoženja. Zato sta sklenila stariko umoriti. Ta sta izvedla s pomočjo Marijinega brata Stjepana Sokola. Ponoči so vdrl v starkino sobo in ji s silo vlivali v usta neko tekočino toliko časa, da se je starka zadušila. Na sodni razpravi je Trkač trdil, da je zločin izvedel sam, nakar je bil obsojen na dvajset let ječe, Marija Trkač in Stjepan Sokol sta pa bila oproščena. Josip Trkač se je pogodil s svojima sokrivcema, da ga bosta v ječi izdatno podpirala. Ko pa je videl, da sta nanj kmalu pozabila, se je ujezil in izdal svoja sokrivca z zahtevo revizije procesa. Revizija je bila dovoljena in je Sokol priznal, da je sodeloval pri umoru. Pred okrožnim sodiščem v Bjelovaru je bil nato Sokol obsojen na osem let ječe. Marije Trkač pri razpravi ni bilo, ker ne ve, kje sedaj biva. Ko je bilo to, bi tudi ona morala še enkrat pred sodnika.

* Redka smrtina nesreča. V Račinovcih pri Vinkovcih je prinesel kmet Marko Filipovič h kovaču popravilo kolo. Filipovič je na nakovalu držal kolo, kovač je s štiri kilogramu težkim kladivom tolkel po kolesu. Pri zamahu pa se je kladivo snelo in odletelo Filipoviču v trebuh s tako silo, da se je nezavesten zgrudil na tla. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer so ugotovili, da so mu po-tila čreva in da ni rešitve zanj. Filipovič je kmalu nato umrl.

* Bombardiranje hiše je prenehalo. Skrivnostno bombardiranje hiše odvetnika dr. Stanka Šerbaka v Koprivnici na Hrvaškem, o katerem smo že poročali, je po osmih dneh prenehalo. To je gotovo posledica odločnega nastopa policije, ki je napela vse moči, da izsledí neznanega metalca kamna. Skupno je bilo vrženih v tem času v prvo nadstropje hiše 90 kamnov v teži 10 do 20 kgr ter pet kovancev po 1 dinar. Razven razbitih šip na oknih in razbite kuhinjske posode ni večje škode; poškodovan ni bil nihče.

Anekdota

Vojvoda Marlborough, slavni angleški vojskovodja, je bil bolan. Njegova oblastna in prav nič ljubezniva žena je šila, naj zavzije od nje nasvetovano zdravilo in je končno, ker je vojvoda ni hotel ubogati, jezero dejala: »Dam se obesti, če to zdravilo ne bo pomagalo!« — »Vzemite hitro,« je dejal dr. Garth, vojvodov zdravnik, »zdravilo bo gotovo pomagalo — na en ali drugi način!«

»Za božjo voljo, Ivan, saj vendar veš, da je tu v Benetkah treba vedno paziti, če izstopiš skozi večna vrata.«

Kaj pravite?

Žide radi označujejo z nelepim pritnikom »ljudske pijavke«. Koliko po pravici, koliko po krivici, ni zdaj oprašanje. Važno je samo, da imamo tudi na naši slovenski zemlji vse polno takih pijavk, ki so na videz čisto dostojni, pošteni in celo krepkosti moške, v resnici pa se skrivajo za to poštenostjo in čednostjo najpogostejša brezvestnost in umazanost. Nekoč imamo primerov, ko pade naše ljudstvo v krepilne teh pijavk in dostikrat propadajo cele družine in kmetaski domovi. Kaj pravite k naslednjemu primeru:

Na zadolženem gruntu je garala vdova in se trudila, da bi ohranila dom in zemljo svojim otrokom. Pa zvoha brezvestnež iz mesta, da je na njenem gruntu na nekem mestu nekaka ilovica ali kaj, ki bi se dala za kdovekak uporabiti in bi celo kakšna konkurenca utegnila priti zraven. Zično razrova in o pravnih zadevah neizkušeno gospodinjvo preslepi s sladkimi obljubami in nekaj kovači, da mu podpiše na videz čisto nedolžno pogodbo, v resnici pa za zamotano in težko s pogoji, ki za poštenega človeka niso sprejemljivi. In da je bolj držalo, se je na vse posestvo pknjžil na sodišče. Vdova je umrla, posestvo je prezel najstarejši sin z dolgovi in pogodbo ored. Da bi se rešil, je sklenil del zemlje prodati. Toda kupec hoče svet brez bremen, tega pa ne dovolijo brezvestni špekulanti. Cena pada, mladi gospodar obupa, grunt gine in kmalu je ova družina na poti brez premoženja. Pijavka sedi na toplem, tiste ilovice niti ne izrablja ne; za trpljenje mladih ljudi se ne mení; glavno je, da v njegovo želje ne more kakšna konkurenca. Gospod urednik, ali imamo v slovarju besede, da bi mogli obsojiti to početje. Ali verujete, da bo prokletstvo padlo kdaj tudi na te pijavke? Jaz, ki uničene mlade ljudi poznam, trdno verujem!!

Obupen klic kočevskih rudarjev: Dajte nam dela!

Rudarska konferenca pri Delavski zbornici — TPD dala za prvo silo 10.000 din podpor

Ljubljana, 20. julija.

Važna konferenca, ki je izbrpno premotrivala zelo skleeče vprašanje, kako rešiti slovenskega rudarja v Kočevju pred bedo in propadom, je bila danes popoldne v dvorani Delavske zbornice. Na konferenco so bili vabljeni zastopniki pristojnih oblasti, korporacije, narodni poslanci, zastopniki rudarjev in njih organizacij ter zastopstvo TPD. Konferenca je trajala nad 2 uri ter jo je vodil tajnik DZ g. Hafner, ki je ob otvoritvi pozdravil načelnika socialnopolitičnega oddelka na banski g. Kosija, načelnika rudarskega poglavarstva inž. Čučka, kočevskega okrajnega glavarja g. Brozgarja, kočevskega župana g. Lovšina, zastopnika ljubljanske železniške direkcije dr. Jevška, zastopnika Zveze industrijcev g. Koserja, narodne poslance g. Lojzeta Riglerja, Pavla Masiča, Rudolfa Smersuja in Bitenca, dalje zastopnika TPD generalnega ravnatelja g. Riharda Skubeca in inž. Ljubišiča, vodjo kočevskega rudnika ter vse zastopnike rudarskih organizacij in njih zaupnike. (Zvezo združenih delavcev je zastopal g. Višnar).

G. tajnik Hafner je kratko naglasil pomen današnje rudarske konference, ki ima dognati vzroke trajnih, a brezplačnih dopustov rudarjev, ki delajo le 10 do 15 dni na mesec. Osnovna zahteva kočevskih rudarjev je, da bi kočevski rudnik dobil namesto 1000 sedanjih mesečnih ton, v bodoče 1500 ton mesečno. Nujna je rešitev kočevskega rudarskega problema tudi z vidika našega nacionalnega življenja na Kočevskem in upa, da bodo rudarji našli prav s tega vidika polno razumevanje za svoje minimalne zahteve pri vseh odločujočih faktorjih, kakor tudi pri TPD.

G. Rozman, tajnik Jugoslovanske strokovne zveze, je kratko očrtal dejanske in resnične položaje kočevskega rudarja. Problem zavzema velik gospodarski obseg. Treba je odstraniti težko moro in nezadovoljstvo, ki veje med rudarji.

Poslanec za kočevski okraj g. Loize Rigler je drastično očrtal križe in težave, ki jih je prenašala rudarska deputacija pod neizgovim vodstvom v Belgradu. Obiskala je mnoge osebnosti,

Načelnik Stefanovič je deputaciji striktno obljubil, da bo mesečni kontingent za Kočevje zvišan od 1000 na 1500 ton. Obljuba ni bila izpolnjena. Načelnik mu je pozneje vse utajil. Ima vtis, da so vmes posegli drugi faktorji. O položaju kočevskih rudarjev, ki postaja od dne do dne obupnejši, so dalje poročali g. Pilberšek za II. skupino rudarjev, g. Arh, ki je omenil, da traja trpljenje kočevskih rudarjev že 6 let. Čuli so se klici: »Dajte nam dela in kruha!«

Generalni ravnatelj TPD g. Rihard Skubec je navajal prav značilna dejstva. Pred vojno je kočevski rudnik dobavljav avstrijskim železnicam letno 100.000 ton premoga, po vojni so se razmere spremenile. L. 1928 je znašal mesečni kontingent 4000 ton, čez 2 leti 3.000, zadnje mesce 1000 ton. Kočevski premog je dobro uporabljiv pri železnici. Kontingent je julija znižan celo na 900 ton. Položaj rudarjev postaja slabši.

Razvila se je živahna debata še o drugih tekočih vprašanjih. Ni mogoče, da bi dobilo Kočevje plus 500 ton na račun drugih rudnikov TPD. Zastopnik ljub. žel. dir. dr. Jevšek je podal nekatera pojasnila, kako je direkcija skušala zvišati kontingent za Kočevje in je stavila v preliminarne omejitveni 500 ton, toda to se ni izvršilo, ker je izven njene pristojnosti. Posl. Bitenc, zastopnik laškega okraja je bil proti temu, da bi se odvzelo 500 ton trbovelskemu rudniku, ker bi bilo to nesocialno.

Generalni ravnatelj je nato objavil, da TPD že danes votira kot prvo pomoč kočevskim rudarjem 10.000 din, ki naj jih razdeli vodja rudnika sporazumno z II. skupino v obliki živil. Soglasno je bila sprejeta daljša resolucija, ki med drugim predlaga organizacijo pomožne akcije in naj se zato ustanovi poseben pomožni odbor. Načelnik socialnopolitičnega oddelka g. Kosi je prevzel vodstvo te akcije kot predsednik akcijskega odbora, ki se je takoj po konferenci konstituiral in razpravljalo o vseh podrobnostih akcije. Akcijski odbor bo prejel podpore nakazal kočevskemu okrajnemu glavarstvu, ki jih bo potrebnim razdelilo sporazumno z zastopniki rudarjev.

LJUBLJANA

Debata o prometu končana

Preureditev Masarykove ceste pred glavnim kolodvorom

V četrti dopoldne se je zopet nadaljevala razprava na mestnem tehničnem uradu o ljubljanskih prometnih vprašanjih. Na sestanek so prišli zastopniki oblasti in uradov, tujkoprometnih organizacij in raznih združenj. Pod vodstvom nadsvetnika inž. Mačkoviča so začeli najprej razpravljati o prometnih usmerjevalnih otokih, kakršne imamo sedaj na sredi ceste v Gajevi ulici, pri nebotičniku, na Dunajski cesti pred Bavarskim dvorom in na Erjavčevi cesti ob tramvajski progi v Gradišču. Sprejeti so bili predlogi, naj se tak otok postavi tudi še na Kongresnem trgu nasproti univerze, nekako okrog spodnjega kandelabra. Prav tako naj se označi uvoz na Kongresni trg s takim otokom za Vegovo ulico. Ugotovili so nadalje, da je ura na križišču Bleiweisove in Tržaške ceste na nerodnem mestu in da se naj zato prestavi v začetek Groharjeve ulice, kjer naj bi moglo stala na usmerjevalnem otoku. Doslej postavljeni usmerjevalni otoki pa naj se postavijo definitivno. Izliv Wolflove ulice na Kongresni trg naj se označi s črto brez zvišanja, prav tako spoj Aleksandrove ceste z Bleiweisovo.

Zastopniki so si tudi ogledali vzorce medenastih in bronastih žebeljev, s katerimi naj bi se označevali prehodi za pešce. Soglasno so se vsi odločili za velike gumbe, ki imajo v premeru 12 centimetrov.

Mnogo je bilo govora o bencinskih črpalkah, ki stoje na Gosposvetški cesti. Ob teh črpalkah se vedno ustavljajo številni avtomobili, ki zastavljajo cesto. Ker vozi dvotirna tramvajska proga po sredi Gosposvetške ceste, nastajajo včasih na teh mestih nevarne gneče vozil. Zato sklenejo zastopniki, naj se bencinske črpalke prestavijo ali pa vsaj umaknejo od cestišča, tako da bodo mogli avtomobili zapeljati bliže proti asfaltiranemu hodniku.

Glede na predlog, naj se uvedejo trolleybusi, pojasni ravnatelj tramvajske družbe inž. Zenko, da kaže proračun za promet s trolleybusi za 22% večje obratovalne stroške, promet z naftabusi celo 27% in promet s trambusi kar 30% višje obratovalne stroške, kakor sedanji način obratovanja.

I Angleško društvo v Ljubljani sporoča svojim članom, da obišče danes 14 akademikov in 6 akademikar z angleških univerz Ljubljano. Akademiki so se mudili tri tedne v Mariboru na letnem tečaju, ki ga je priredil British Council. Pripeljejo se z mariborskim brzovlakom ob 16.45, si nato ogledajo Ljubljano, nakar jim priredi društvo ob 20.30 večerjo na Bellevue. Ponoči se odpeljejo proti domu. Angleško društvo vabi svoje člane, da se udeležijo sprejema na kolodvoru ter tudi skupne večerje na Bellevue. Prijave za večerjo pošljite na tajnikinja dr. Zdenka Svigila — tel. 24-74 — čimprej.

I Gasilski kongres. V dnevih od 13. do 15. avgusta t. l. bo v Ljubljani gasilski kongres. Pripravljali odbor za kongres vjdno prosi vse ljubljance, da prijavijo odvisna stanovanja za goste. Prijave sprejema: Kongresni odbor gasilske zajednice, Tyrševa cesta 29-11.

I Kopalni vlak Škofja Loka—Ljubljana ob nedeljah in praznikih. Od nedelje, dne 23. julija t. l., dalje bo vozil ob ugodnem vremenu na progi Škofja Loka—Ljubljana kopalni vlak, ki vozi sicer samo ob delavnikih in odhaja iz Škofje Loke ob 18.15 ter prihaja v Ljubljano ob 18.50, tudi ob nedeljah in praznikih. Kopalec se v lastnem interesu opozarja, da uporabljajo v prvi vrsti ta vlak, pri katerem bo vedno preskrbljeno za dovolj prostora, medtem ko je sledeči vlak, ki odhaja iz Škofje Loke ob 18.51, že popolnoma zaseden po drugih potnikih iz Kranja odnosno Trčija.

I Uprava kina Sloge sporoča cenjenemu občinstvu, da je vse svoje prostore okusno renovirala ter prične v soboto 22. t. m. po kratkem predelku zopet z rednim predvajanjem svojih izbranih filmov. Na sporedu ima filmsko prigodo »Kaznjenci«, v režiji Johna Brahma, ki odkriva tajne mrke kaznilnice v kateri se brezobzirno zatirajo vse želje bednih in iz človeške družbe izključenih kaznjencev. Nežna ljubezen lepega dekleta do mladega kaznjencev pa vrata po mnogih razburljivih dogodivščinah izgubljenega človeka ponovno v življenje.

I Usoden karambol tovornega avtomobila z potniškim avtomobilom. Včeraj popoldne se je zgodil na cesti od St. Vida proti Ljubljani karambol, pri katerem je osebni avto obelzel vse razbit na cesti, trgovca — in njegov premleval — pa sta dobila tako hude poškodbe, da so jih morali reševalci prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Ne sreča se je zgodila takole: Osebni avto je prehitel tovorni avto, ki je tudi vozil proti Ljubljani. Na signal, vsaj tako je mislil voznik osebnega avtomobila, se je tovorni avto ostro umaknil na desno. Avto je zvečal brzino, da bi čim prej prehitel tovorni avtomobil. V tem trenutku pa je začel zavijati tudi tovorni avtomobil na levo, ker je hotel zapeljati na stransko pot, ki je vodila na levo od glavne ceste. Osebni avto se je z vojo silo zaletel v tovornega in se temeljito razbil.

I Zadnja dela pri novi meščanski šoli na Viču se prične v najkrajšem času, ker je pravkar razpisana že tudi licitacija za opremo, telovadno orodje, za ključavničarska dela in za polaganje parketov. S to licitacijo, ki bo 25. t. m. v tehničnem oddelku, bodo oddana zadnja dela za preprotno novo poslopje meščanske šole na Viču, da bo mogoče pričeti z rednim poukom še prihodnje šolske leto.

I Ureditve Hirske ulice. Ta važna prometna žila našega mesta je bila lani podaljšana, da veže Fugnerjevo ulico z Vidovdanske ceste, sedaj bo pa mestna občina to lepo ulico še utrdila, da bo med najljepšimi ljubljanskimi ulicami. Pravkar je namreč razpisana v skrajšanem roku licitacija za napravo valjanega asfalta v izmeri približno 2.100 kv. metrov. Cestišče bo utrjeno po načinu valjanega mehkega bitumena po tipu »Shelmac«, vendar pa lahko trdke vložijo ponudbe tudi za kak drug, a temu soroden način. »Shelmac« je bitumen, zmešan s mineralnimi agregati v mrzlem stanju ter velja kvadratni meter okrog 75.000 din, da bo veljala utrditev Hirske ulice kakih 150.000 din.

I Smrt v gostilni. V neki gostilni na Dolenjski cesti je v sredo zvečer sedel železniški čuvaj Jernej Biščak in si naročil porčijo golaša. Nenadoma mu je pa postalo slabo in je omahnil nazaj. Ko so mu navzoči priskočili na pomoč, je bil že mrtev. Zadel ga je srčna kap. Zapuščena žena in tri otroke, ki jim je bil akrcen oče. Naj počiva v miru!

Slične cenitve so dala tudi podjetja v inozemstvu, ki so že v praksi preiskovala vse te načine. Umeten bi bil trolleybus le na Ježico, in sicer zaradi železniškega prelaza. Vendar o uvedbi takega prometa ne moremo prej govoriti, dokler ne bo cesta proti Ježici utrjena in modernizirana. Je pač tako, da so najprej avtobusi uničili cesto in da sedaj cesta uničuje avtobuse. Končni sklep glede tega naj napravi strokovna komisija, ki jo bo imenoval občinski svet.

Najvažnejše poglavje sestanka pa je bila ureditve prometa na Masarykovi cesti. Po predlogu mestne občine naj bi se pomaknila plošča za pešce pred glavnim postajnim poslopjem tako daleč proti hotelu Miklič, da bi zasedla tudi ob tramvajski progi. Na ta način bi tramvajsko postajališče pred glavnim kolodvorom bilo že na hodniku za pešce. Nastal bi velik prostor, ki bi bil samo za pešce. Druga netlakovana cesta v smeri proti kolodvorskim skladiščem in proti Miklošičevi cesti naj bi bila samo za taksije in druga vozila, ki bi tam lahko parkirala. Na otoku ob sedanjem tramvajskem postajališču pa bi se po načrtu lahko zgradilo podzemsko stranišče. S tako preureditvijo bi bila mnogo bolj obremenjena druga tlakovana cesta ob Vzemjni zavarovalnici in hotelu Miklič, saj bi služila obeh smerem. Zanimivo je bilo umestno preložit postajališče avtobusov izpred Mikliča.

Daljša debata je nastala pri vprašanju, ali naj ljubljanska prometna policija na navadnejših križiščih začne uvajati prekinjeni promet. Tak promet vodi stražnik, ki po potrebi zaustavlja vsa vozila in pešce, ki gredo po eni cesti, in odpre prehod vozilom in pešcem, ki gredo po drugi cesti, ki prvo križa. Tak promet bi prišel v poštev na križiščih Miklošičeve ceste, na križišču Šempetrske ceste z Resljevo cesto, na križišču Gosposvetke z Bleiweisovo cesto in pred pošto, potem ko bi se umaknila stara hiša pred Bato. Za ta promet niso bili vsi tako navdušeni, posebno zaradi tega, ker bi s tem morali tudi pešci bolj paziti na promet na cesti. S tem je bil obsejni program ankete končan. Upajmo, da se bodo sadovi ankete na cestah kmalu poznali.

I Za mestne reveže je darovala trdka Salamon & Lampe, manufaktura v Franciskanski ulici 4, 59 m karistega blaga za ženske obleke in 7 m sukna za moške hlače, a g. Lovro Pičman, instalater v Ilirski ulici 15, je poslal 1000 dinarjev za kuhinjo v cukrarni in za počitniške kolonije mestnih otrok. Mestno poglavarstvo izreka dobrotnikom najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

I Revežu je ukradel kolo. Franc Hočvar iz Vodic stalno prinaša v Ljubljano preste. Preživljati mora devetletansko družino in je ubogi mož

MARIBOR

Maribor nima postajališč za osebne avtomobile

Pereče vprašanje, ki ga bo treba čimprej rešiti

Maribor, 20. julija. Postajališče za osebne avtomobile — to spada v vrsto perečih vprašanj, ki jih bo treba v Mariboru čimprej rešiti. Sedaj se namreč skoraj vsak dan ponavljajo na policijskem komisariatu prizori, da prihajajo lastniki osebnih avtomobilov s kazenskimi vabilili ter morajo plačevati globe, ker so ostavili svoje vozilo v tej ali oni ulici. Noben avtomobilist namreč v Mariboru menda ne ve, da so po cestno-policijskem redu dovoljena v vsem mestu le tri mesta za parkiranje avtomobilov — na kolodvoru, na Trgu Svobode in na Glavnem trgu, povsod drugod pa je ustavljanje motornih vozil za daljši čas prepovedano. Če najde prevzeti policijski stražnik vozilo, ki ga je lastnik pustil v stranskih ulicah kje ob parku ali ob Dravi ter ga prijavi, pa je že kazen tu.

V vseh večjih mestih velja kot pravilo, da so določene za parkiranje avtomobilov vse stranske ulice, ki se odcepijo od glavne prometne žile. V Mariboru pa je ravno v teh stranskih ulicah, v katerih ni nobenega prometa, parkiranje prepovedano, dočim zatise policija oko pri parkiranju na najprometnejših mestih, kakor je to Slovenska

m Holandski časnikar v Mariboru. Včeraj je prispel v Maribor na povabilo tukajšnje Tujkoprometne zveze znani holandski časnikar dr. J. B. de la Faille iz Haga. V spremstvu ravnatelja Tujkoprometne zveze Loosa si je ogledal zanimivosti Maribora in okolice, posebej pa si je ogledal še naša zdravilišča in kopališča, o katerih bo potem poročal v holandskih časopisih. Zadnja leta se namreč opaža v Holandskem veliko zanimanje za obisk Jugoslavije.

m Zanimanje za naše tujkoprometne kraje v Zagrebu. Tujkoprometna zveza v Mariboru prosi vsa tujkoprometna društva, podružnice SPD, hotelske uprave in ostale interese, naj pošljejo nemudoma večjo količino prospektov na naslov »Putnici«, Zagreb, Zrinjski trg 20, ker je zaradi izrednega povpraševanja vsa zaloga prospektov že pošla. Posebno veliko je povpraševanje za prospekte manjših cenenih letovišč.

m Zaključek angleškega poletniškega tečaja je bil snoči. K zaključku je prišel v Maribor angleški konzul iz Zagreba Mr. Rapp, ki je zvečer povabil k intimni večerji k Orlu mariborske uradne predstavnike, člane tukajšnjega angleškega krožka ter vodstvo tečaja. Po večerji je bila v Vesni zaključna slavnost s koncertnim sporedom. »Jadranske oktet« je pel jugoslovanske narodne pesmi. Angleži, ki so se tečaja udeleževali, pa so nastopili s solo petjem, s humorističnim nastopom ter klavirskimi točkami. Koncertu pa je sledil zabavni večer v prostorih hotela Orel. Danes pa se tečajniki razhajajo na svoje domove. Tudi angleški udeleženci tečaja zapuščajo Maribor, le profesorji bodo še nekaj dni ostali, da se odpočijejo, saj je zahteval tečaj od njih veliko napora. Maribor se jim je silno priljubil ter si je med njimi pridobil trajne prijatelje.

m Krasen prospekt je izdala Tujkoprometna zveza v Mariboru o gornji Savinjski in Logarski dolini. Prospekt, ki ima na naslovni strani v živopisnih barvah izveden motiv vhoda v Logarsko

od zore do mraka na nogah. Prav lepo skrbi za svojo številno družino. V zadnjem času si je toliko pritrgal od ust, da si je kupil kolo. Včeraj jutraj pa je kolo za malo časa prislonil pred neko hišo v Knafeljevi ulici in odšel v hišo. Ko se je vrnil, kolesa ni bilo več. Ukradel mu ga je neznan tat. Morda se bo tat, če bo zvedel, kako ubogemu možu je ukradel kolo, kesal in mu ga vrnil.

I Zadnje partije lepih štajerskih marelic dosepejo 21., 22. in 24. julija, Fr. Kham, Kongresni 8.

I Tatovi koles v Ljubljani so še ves čas pridno na delu in vsak dan zginejo dve ali tri kolesa. Nekaj koles policija vedno hitro najde, na drugih mestih, kakor jih je pogrešal okradeni. Verjetno je, da je marsikatera prijava nepotrebna, ker so se zgodili že dokazani primeri, da je nekdo prijavil tatvino kolesa, v resnici pa je le pozabil, kje ga je pustil. Vendar kljub temu tudi tatovi radi segajo po kolesih, ki gredo potem večinoma vsa iz Ljubljane. Verjetno je tudi, da tatovi večina nakradenih koles že v Ljubljani razderejo in potem prodajajo sestavne dele.

I Tramvaj je podrl pred glavnim kolodvorom 52 letno Marijo Kopač, ženo hišnika iz Medvod. Reševalci so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima hujše poškodbe.

I Srčna kap je zadela 50-letnega čuvaja javnih del na grajskih žanah Pencil Franca. Poklicani so bili reševalci. Med prevozom v ljubljansko bolnišnico pa je Pencil izdihnil.

I Zaradi zlatega prstana obsojena na 14 mesecev. Založna je usoda kuharice Reziče S. iz Maribora. Bila je iz dobre in premožne rodbine. Oče in mati sta umrla. Tri sestre so se razkropile po evetu in se udajale razkošju. Reziča je postala pu-etolovka, tatnica in pocestnica. Lani septembra si je prilačila v gorenjskem brzovlaku prav dragoceno bojo srebrno-lisičje kože, loles 18. aprila je obiskala nekega boljlega in starejšega ljubljanskega gospoda, ki je bila z njim poznana. Tožila mu je, da ji je postalo silno elaba in ga prosila za kozarec vode, žganja ali vina. Ko je gospod odšel po kozarec, mu je izmaknila masiven, zlat prstan z briljantom, vreden 8000 din. Zaupne poizvedbe so dognale, da ga je prodala tam v Osljeku za 7000 din. Reziča je bila 30. aprila letos aretirana. Pred sodnikom je vse tajila. Mnogi tehni dokazi in prič-e pa so jo silno obremenili. Zaradi utaje lisičje kože, tatvine zlatega prstana in tajne prostitucije je bila Reziča obsojena na 14 mesecev strogega zapora in za 2 leti v izgubo državljankeh častnih pravic. Reziča za enkrat kazni ni sprejela.

Kranj

Mednarodni rokoborci v Kranju. Na svoji turneji se že nekaj časa mude mednarodni rokoborci v Kranju, kjer prirejajo svoje borbe. Splošno občudovanje ne samo v borbi, ampak tudi v mestu vzbuja najmočnejši rokoborec črnce Ali Ben Abdu, ki se zelo samozvestno sprejaha po mestu. Tudi v Kranju ga doslej še noben rokoborec ni vrgel na hrbet.

Nesreča z motorjem. Včeraj se je ponesrečil z motorjem akademik Vrančič Fric iz Kranja, ko se je vračal z Jezerskega doma. Na peti serpentinu je po naključju odletel z motorja. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Fajdiga. Ponesrečenec je bil oddan v domačo oskrbo.

ulica pred kavarno Astorijo, na Grajskem trgu itd. Prostori, ki so uradno določeni za parkiranje avtomobilov, pa v praksi ne prihajajo v poštev. Tako je prostor pred kolodvorom zaseden vedno od izvoščkov in avtotaksijev, prav tako prostor na Trgu Svobode, edino na Glavnem trgu je za Marijinim spomenikom primerno mesto, ki pa je za tiste, ki imajo opravka v drugih delih mesta, spet preveč oddaljeno. Tudi bi bilo že treba v mestu označiti vse prostore, ki se bodo določili za parkiranje s tozadevnimi mednarodnimi znaki, da bodo vedeli zanje tudi tujci, ki se prvič pripeljejo v Maribor z avtomobilom.

Kakor rečeno, je vprašanje prostorov za parkiranje avtomobilov v Mariboru prav pereče in tudi zelo važno že zaradi mednarodnega avtomobilskega prometa, ki se pri nas vedno živahneje razvija. Mislimo, da bi bila dolžnost mariborskega avtomobilskega kluba, da se zavzame za rešitev tega vprašanja ter da pobudo za sklicanje posebne ankete, na kateri bodo prisotni poleg avtomobilskih strokovnjakov tudi zastopniki mestne občine in mestne policije. Sklepi te ankete pa naj se potem tudi v praksi izvršijo.

dolino, krasijo izredno lepi posnetki naravnih krašot teh lepih krajev, izvedeni v finem bakrotsku. Prospekt je izšel v več jezikih ter bo gotovo uspešna in posrečena propaganda za naše kraje.

m Absolventi železniške prometne šole iz Belgrada so prispeli v četrtke v Maribor. Pripeljali so se v posebnih spalnih vagonih, v katerih potujejo po državi. V Mariboru so si včeraj dopoldne ogledali Ržgersovo impregirnico v Hočah, popoldne pa so se odpeljali na Falo ter so si ogledali elektrarno. Danes se bodo spet odpeljali.

m Zetev smrti. Na Aleksandrovi cesti 59 je umrl v starosti 52 let poštni inspektor v pokolu Avgust Špendl. — V Koških št. 9 je umrla v starosti 70 let vdova Franciška Cehner. — V bolnišnici je ugrabila smrt 8 letno posestnikovo hčerko Terezijo Breznik. — Naj počiva v miru.

m Neprijetne posledice suše in vročine opazujejo mariborske gospodinjice na trgu. Zelenjava se je namreč precej podražila ter je tudi malo dobiti. Edino vrtnarji, ki lahko svoje vrtove močno škropijo, so še dobro založeni z njo, kmetom pa preveč nagaja suša. Ravno kmečka zelenjava pa je vsako poletje velikega pomena za uravnovešanje cen. Primanjkuje tudi fižola v stroju in drugih zgodnejših pridelkov. Nujno potreben bi bil izdatnejši dež, ki bi napojil žejno zemljo.

m Smrti padec s kolesa. V mariborsko bolnišnico so pred štirimi dnevi pripeljali 65 letnega najemnika Andreja Baluna iz Draževrha, ki se je ponesrečil s kolesom pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Mož je padel s kolesa tako nesrečno, da si je prebil lobanjo ter je obelzel nezavesten. Tudi v mariborski bolnišnici ga niso mogli spraviti k zavesti ter je v sredo zvečer poškodbam podlegel.

m Slaščičarska vajenca na begu. Na tihem sta zapustila svoja mojstra dva slaščičarska vajenca, 16 letna fanta. Robert Legar je pobegnil od mojstra Grosmana v Studenci, Ervin Lorber pa od mojstra Iliča v Slovenski ulici. Oba fanta sta baje odšla v smeri proti Dravski dolini, da bi skrivaj pobegnila čez mejo v sosedno državo.

Kvalitetna optika

LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

Celje

c Nova sveta maša v Celju. V nedeljo 23. julija bo opravil ob 10 dopoldne novo sveto mašo Celjan g. Darko Božič Pridigal mu bo kaplan g. Poš iz Rogatca. Popoldne bo g. novomašnik imel slovesne večerice v kapelici Salezijanskega doma v Gaberju. G. novomašniku in staršem iskreno čestitam!

c Slovenska izročitev odlikovanja upravitelju gospodu Kramarju Janku. Na mestnem poglavarstvu je bila predvčeršnjim lepa slovesnost, izročitev odlikovanja Jugoslovanske krone V. stopnje zaslužnemu vzgojitelju mladine in šolskemu upravitelju g. Janku Kramarju. K tej slovesnosti je prišlo učitelstvo, predsednik mestne občine pa je imel na odlikovanca nagovor, v katerem je podčrtaval njegove vrline in zaslug pri vzgoji mladine. G. upravitelj se je ganjen g. županu najlepše zahvalil in ga prosil, da tolači njegovo vdanost na najvišjem mestu. G. upravitelju, ki že 37 let dela na vzgojnem polju, iskreno čestitam!

c Ob pogajanju pekovskih mojstrov in pomočnikov. Snoči so bila na mestnem poglavarstvu pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe, ker so mojstri obstoječo pogodbo odpovedali. Pogajanje je vodil magistratni komisar g. Koren Viljem. Prejšnja pogodba je veljala do 30. junija t. l. Ta pogodba je bila, kakor smo elišali, zadovoljiva, značilna pa je, da je Združenje takoj po poteku veljavnosti to pogodbo odpovedalo. Motivi, zakaj je Združenje pogodbo odpovedalo, nam sicer niso znani, čudno pa je, da so mogli odpovedati pogodbo, po kateri so bile razmere pač kolikor toliko zadovoljivo urejene in nepretirane. Razlog za odpoved ne more biti v previsokih mezdah, temveč mora biti kje drugje.

c Novak Josip. V celjski bolnišnici je umrl 77 letni posestnik Novak Jurij iz Sent Petra v Savinjski dolini. Naj v miru počiva!

c Železobetonski most v Silvici čez Voglino je izročen prometu. Most je veljal 49.537 din, o katerih je dal okrajni cestni odbor v Celju 25.000 din, ostali znesek pa je kril okrajni cestni odbor v Šmarju pri Jelšah. Gradbena dela je izvršil g. Nerad iz Celja. Z delom se je pričelo že meseca decembra lanskega leta. Most je zgrajen solidno in močno.

c Letošnji jugoslovanski Derby bo 13. avgusta na dirkališču Ove pri Ljutomeru. Na tem dirkališču bodo 13. in 15. avgusta kasaske in galopske dirke.

c Z vrelim mlekom se je polila 10 letna hči posestnice Ribič Amalija v Laskovi vasi in se poparila po trebuhu in prsih.

c Novi momenti v preiskavi roparskega umora v Medlogu pri Celju. Včeraj smo poročali o dobrem plenu orožnikov celjske čete, katerim se je posrečilo, da so izsledili nevarnega zločinca in vlomilca 26 letnega Mesariča Franca iz Hrastovnice pri Poljčanah. Mesarič je priznal 10 vlomov. Mesarič pa je zagrešil tudi druga, še hujša zločina, ki pa jih zaradi interesa preiskave ne moremo navajati. Vse pa izgleda, tako vsaj upajo orožniki in vsa javnost, da se bo posrečilo v najkrajšem času pojasniti dvojni roparski umor gostilničarja Ovirka in njegove žene Rozalije. Znano nam je samo toliko, da oblast razpolaga z zelo obremenjenim materialom proti Mesariču, da je on pri tem zločinu sodeloval. Mesarič se je namreč v pija-nosti nekoliko zarekel orožnikom, kar ga močno obremenjuje. Celjska orožniška četa, ki je že mesec dni stalno na nogah in preiskuje zadevo, je v tem mesecu očistila Savinjsko dolino vseh razbojnikov, tatov in pohajčev. Včeraj so orožniki posneli Mesaričeve odtiske in so mnenja, da se ujemajo z odtiski, ki jih je orožništvo povzelo na kraju umora v Medlogu. Vse pa je seveda še v preiskavi. Ti prstni odtiski bodo poslani v Zagreb v proučevanje.

Pobiranje obrambnega prispevka na uslužbenki davek

S § 19. fin. zakona za leto 1939-40 je uveden za dobo 10 let prispevek za obrambni sklad. Osnova za odmero so vsi neposredni davki, izredni doprinosi, in samski davek.

Pri uslužbenem davku je znižan obrambni prispevek za polovico pavšalnih zneskov tozadevne lestvice.

Osnovo tvorijo:

a) pri mesečnih plačah: mesečni znesek usluž. davka, 1% doprinos ter event. samski davek.

b) Pri tedenskih ali 14 dnevnih plačah: vsota uslužbenkega davka vplačanega v celem mesecu.

Davčni zavezanci, ki imajo 3 ali 4 zakonske žive nedoletne otroke, plačajo prispevek po najbližji nižji stopnji. Oni pa, ki imajo 5 ali več zakonskih živih nedoletnih otrok plačajo prispevek za 2 stopnji nižje. Po zakonu o polnoletnosti so nedoletne one osebe, ki še niso dovršile 21. leta starosti. Osebe, stare pod 21 let, postavljajo polnoletne z ženitvijo. Če sta mož in žena v službi, se olajševalne okoliščine upoštevajo samo pri možu. Ako je kdo v več službenih razmerjih, se nižja odmera zaradi 3 ali več otrok upošteva samo pri onem službenem razmerju, ki mu donaja največ dohodkov.

Neporočeni možki nad 30 let starosti, kakor tudi oženjeni ali vdovi brez otrok plačajo posebni prispevek po naslednji višji stopnji. Na duhovnike priznanih ver, ki jim verski zakon prepoveduje ženitev, se ta določba ne nanaša.

Obrambni prispevek morajo odvesti delodajalci, ki plačujejo uslužbenki davek v gotovini do 15. vsakega meseca za pretekli mesec in sicer z istim seznamom in istočasno kakor uslužbenki davek. Delodajalci, ki plačujejo uslužbenki davek v davčnih znakmah, odvajajo prispevke v gotovini istočasno z banovskimi bednostnim fondom. Delodajalci odgovarjajo za pravilno odtego-vanje specialnega doprinosu. Zaradi tega si morajo preskrbeti od občine za vse svoje uslužbence rodbinske podatke, zlasti tudi podatke, ki jih ne vsebuje knjizica za uslužbenki davek t. j. da li je uslužbenec samec, oženjen, brez otrok ali vdovec in koliko je star. Te podatke je vpisati na prvo stran knjižice, poročilo občine je pa shraniti, da morejo organi finančne kontrole ter davčne uprave pri revizijah ugotoviti pravilnost odmerjenega prispevka.

Na izpiskih, s katerimi se odvaža prispevek, morajo biti vsi potrebni podatki razvidni.

Obrambni prispevek se pobira začetni s 1. julijem 1939 t. j. na zaslužek, ki je izplačan za mesec julij.

KULTURNI OBZORNIK

Sv. Ema na Štajerskem

Tiskarna Groblje-Domžale je izdala pravkar bogato ilustrovano knjigo: **Knežinja Ema, naša prva svetnica**, ki jo je spisal č. g. Janez Veider. Knjiga obsega 215 strani in je v platno vezana neverjetno poceni, saj stane komaj 15 din, tako da more pač iti med narod. V knjigi je zbranega toliko gradiva, kolikor ga moremo danes doseči v ljudskem pripovedovanju in v zgodovinskih virih, kar pisatelj lepo pravilno loči, ne da bi bil veljiv s kako legendo, ki se je spletla okoli sv. Eme.

Tudi pri tej priliki je treba poudariti — in to se mi zdi, da v knjigi ni dovolj poudarjeno — da ne moremo smatrati sv. Eme za slovensko svetnico. To prav posebno odklanjajo vsi, ki mislijo, da poznajo zgodovinske razmere na plemenitaskih dvorih srednjega veka. Res je, da se je na vseh gradovih govorilo pač nemški ali morda latinski, le slovenski najbrž ne. Nikakor bi ne mogli dokazati, niti kot verjetno prikazati, da je bila sv. Ema po mišljenju in jeziku Slovenka. Tega pa tudi treba ni, ker bi kaj takega mogel zahtevati le oni, ki nima pojma o tem, da se je narodnostna zavest rodila šele v 19. stoletju. Zato so prazni vsi prepri, ali je bila sv. Ema Slovenka, kakor je popolnoma zgrešeno zatrjevanje, da n. pr. Celjski grofje niso bili Slovenci. Sv. Ema pa je ravno tako kakor Celjski grofje glasnik tistega ljudstva, ki je v tistem času prebivalo v teh krajih, ki sicer ni bilo narodno zavedno, a se je v poznejšem času razvilo v slovenski narod. Šele po tej miselni liniji moremo prištevati sv. Emo kot slovensko svetnico v zbor izbranih in proglašanih.

Pisatelj se v glavnem ozira na Pištanj, verjetno rojstni kraj te svetnice, in na Koroško, kjer je ta svetnica v glavnem delovala. Mimogrede omenja tudi kraj Sv. Ema na Štajerskem. Prav zanimivo je, da so smeli sv. Emo kot svetnico častiti samo nekdanji njeni kraji in zato je ime Ema prav za prav redko in tudi na te kraje omejeno.

Iz župne kronike Sv. Ema na Štajerskem (ki pričenja leta 1875) povzemamo:

Župnija obsega takrat 438 hiš in 2640 duš. Večinsko narečje je slovensko, ki se radi svojega posebnega, pojočega izraza razlikuje od drugih slovenskih narečij. Nemški jezik pa je tu le komaj (nottdürftig) zastopan. Značaj ljudstva je dobrovoljen in kaže posebno veselje do petja. V tem letu (1875) spadajo k župniji: župna cerkev sv. Eme s podružnicami: sv. Vida, sv. Henrika, sv. Urbana in sv. Katarine v Spod. Nežbišah.

Prej je spadala vsa župnija k Sv. Križu in je postala samostojna šele leta 1756 na pobudo nadžupnika od Sv. Križa, Pavla Drolea. Prvi župnik pri Sv. Emi je bil Janez Fizioli. Pozneje je hotel Pavel Drole oskrbeti še kaplana pri Sv. Emi, a je bila za ta namen glavnica premajhna. Odločeni znešek je nato tvoril podlago za osamosvojitve župnije St. Peter na Medv. selu.

Leta 1813 je takratni župnik Franc Kaufman dosegel, da se je določila stolnina od zvonjenja pri župni cerkvi takratnemu prvemu učitelju Janezu Zupaneku, župnikovu svaku. To stolnino je užival tudi njegov naslednik Valentin Končan do popolne ločitve šole od cerkve v letu 1870.

Zidanje stolpa pri Sv. Emi v l. 1881 in 1882: Stolp je prej imel na vrhu tri kroglice, drugo nad drugo; strela 14. aprila 1887 pa je povzročila požar, ki je lesene dele stolpa uničil. Med župljani je nastal nato več let trajajoč spor, ali se naj obnovi okrogla streha na stolpu ali pa se naj na pravi koničast vrh. Ko se niso mogli župljani sami zmeniti, je posega vmes oblast ter odločila koničasto obliko, radi tega, ker je cenejša in trpežnejša. In tako je dobila cerkev končno zopet stolp čez pet let.

Leta 1882., dne 14. aprila, ob 7. uri zjutraj je udarila strela v stolp cerkve sv. Urbana, dne 29. junija 1886. v stolp podružnice sv. Henrika, kar je povzročilo povročilo popravila in stroške.

Dne 2. februarja 1886 je bila s krvjo onečana cerkev sv. Katarine, ko sta dva fanta po zvonjenju jutranjice napadla cerkovnika v cerkvi, da se ju je moral z nožem obraniti. Radi tega je moral biti cerkev znova posvečena. Od l. 1881 do 1897 je bil provizor Martin Lah, ki ga je hudo preganjal kmet Kovačič, podpiran od učitelja Cugmusa. Temu je sledil kot provizor Jakob Palir; šele leta 1899 je župnijo dobil Janez Doberšek, rojen na Zumnu. Ker je Janez Doberšek odšel leta 1906 na župnijo v Sevnici, mu je sledil kot župnik pri Sv. Emi Jožef Plepolec, ki je tu župnikoval do svoje smrti leta 1934. Od takrat pastiruje tu preč. župnik M. Cepin.

Leta 1904 se je oddala stavba nove šole Mar-

Misionar dvakrat reil kitajsko mesto

Kitajci so v marsikateri pokrajini sredi med japonskim orožjem in razbojniškimi tolpmi v takem položaju, da jih samo še njihova more ubraniti pred eno nevarnostjo, da ne bi s tem žali v drugo. Tako iz mesta Yuhong poročajo o naslednjem dogodku, pri katerem se je posredovanje misionarja v resnici sijajno izkazalo:

Večja tolpa kitajskih četnikov, napol oboroženih in neorganiziranih, se je bližala mestu, da bi se nekaj dni na račun mirnih in pridnih meščanov preživela in z bogatim ropom spet odšla bogve kam. Mesto je bilo enkrat že zasedeno po Japoncih in meščani so bili že v velikem strahu, da se bodo kitajski četniki znošili nad njimi in jim pobrali vse, kar bodo videli kaj vrednega. V tej stiski so se meščani obrnili na misionarja p. Martineza, naj skuša to šibo odvrniti od mesta. Ker so bila mestna vrata že zaprta in zavarirana, je neustrašeni misionar po preprosti lestvi iz vrvi preplezal devet metrov visoki mestni zid in odšel k poveljniku četnikov. Dolgo se je v njihovem taborišču pogajal, ker sprva o kakem prizanašanju niso marali nič slišati. Po dolgem prigovarjanju je le dosegel, da je četa vkorakala v mesto na miren način in se tudi v mestu obnašala kot gost. Njihov poveljnik je zastopnikom mesta odkrito priznal, da se imajo za njihovo mirno obnašanje samo misionarja zahvaliti, ker oni da so že sklenili, da bi vse poklali in mesto pred odhodom zažgali.

Ce nekaj dni pa se je mestu začela nevarno bližati japonska vojska. Kitajski četniki so mesto jadrno zapustili in meščani so bili spet prepričani samemu sebi. Sedaj je bil med njimi drug strah: da se ne bi Japonci maščevali, ker so sprejeli kitajske četnike. Spet je moral v stisko poseči p. Martinez. Z belo zastavico v roki je sam šel proti Japoncem in toliko časa posredoval in zagotavljal miroljubnost mesta, da so Japonci mestu prizanesli. Seveda so bili pri uspehi pri meščanstvu ugled misionarja zelo povzdignili, saj je dvakrat odvrnil od njih grozno krvoprelitje, ki bi jih sicer gotovo zadelo.

tinu Vrečku, ki jo je izgotovil leta 1905. Stala je z opremo vred 38.000 kron.

Značilne za pokrajino so vremenske neizgode: Leta 1905, v začetku junija je divjal dvakrat silen vihar, ki je razkril cerkev, župnišče in šolo. Leta 1906 je 31. januarja snežilo in grmelo ter tresčilo v zvonik sv. Urbana. Leta 1907 je 12. majnika ob pol 10 zvečer udarila strela v zvonik farne cerkve neposredno za tem, ko so nehali zvoniti proti nevihti.

Podružna cerkev sv. Vida je v teku let tako razpadla, da so jo hoteli podreti in material uporabiti pri zidanju nove šole, česar pa oblast ni dovolila. Leta 1908 so cerkvico zopet popravili.

Leta 1914 so ob izbruhu vojne župnika Plepolec ovadili arbofilstva, češ da zagovarja in hvali Srbe in da nagovarja vpoklicane, naj ne strelejo na nje ter jih straši z grozotami vojne. Povsod so pričakovali, da bodo tudi župnika odvedli v Gradec, kakor so mnogokoga. Obnavna se je vršila po posredovanju celjskega glavarja Müllerja v Šmarju in je bilo vse preganjanje župnika ustavljeno.

Leta 1894 sta dobila razpoklini kar dva zvana, radi česar so sklenili nabaviti nova; dobili so jih proti naknadnemu plačilu, kajti sproti se je nabral le en del denarja. Ko pa so bili zvonovi že v zvoniku, ni hotel nihče več darovati za zvonove, tako da je morala zvonolivarna tožiti. V plačilo so bili obsojeni člani cerkvenega odbora; naknadno je tudi ministrstvo dalo v ta namen subvencijo in je bila zadeva urejena 1912. leta ter so bili zvonovi popolnoma plačani, ko jih je država med vojno rekvirirala.

Prvotno pokopališče je bilo okoli cerkve sv. Eme, a se sedaj ne najde nikakih sledov več, kajti pokopališče je bilo prestavljeno v bližino, ko so bili dovoljeni pri Sv. Emi živalski sejmi, ki pa so bili leta 1885 ali 1886 prestavljeni dol v Prietavo.

Leta 1918 je razsajala španska bolezen in griza, da je bilo mrtvih 71, medtem ko jih je druga leta le po 22. — V svetovni vojni je padlo iz šentemske lare 14 družinskih očetov in 37 fantov.

Po vojni so pričeli kopati v Goginski gorci premost; leta 1924 so se vneli v rudniku jamski plini ter usmrtili 5 rudarjev, leta 1928 je premo-govnik baje začasnó prenehal.

Sentemčani pa imajo tudi svojo himno, ki jo je peti in ponavljati točno po načinu one: »Moj fantič je na Trolsko vandralc. Glasi se:

1. Kak lepa je šentemska fara, (3X)
še lepši je šentemski zvon...
2. Kak lep je res šentemski zvon, (3X)
še lepši je njegov patron...
3. Če me kdo vpraša, odkod si ti doma, (3X)
iz kraja sem šentemskega... St.

Novo uredništvo pedagoške revije »Popotnik«. Na skupščini Jugoslovanskega učiteljskega združenja, sekcija Ljubljana, je odločil uredništvo »Popotnik« obvl. šol. nadzornik v pok. g. Matija Senkovič, zaslužni pedagoški publicist v Mariboru. Urejeval je 9 letnikov zelo uspešno ter s tem pripeval k napredku našega šolstva velik delež. Skupščina mu je izrekla priznanje in zahvalo za njegov trud. Nato je izvolila novega urednika učitelja g. Ernesta Vranca, znanega pedagoškega pisatelja in dipl. nadzornika v Studencih pri Mariboru. S tem je prešlo uredništvo v roke mlajše učiteljske generacije, ki stremi po izgraditvi sodobne slovenske ljudske šole v skladu s strukturo slovenskega otroka in njegovega bitja in žitja. Lastnica vodilnega slovenskega pedagoškega mesečnika je učiteljska organizacija, ki je že tekom 50 let svojega obstoja odločilno in zelo uspešno posegala v razvoj in napredek slovenskega šolstva. Nedvomno bo tudi v bodoče skrbela za progresivno delo na polju sodobnega šolstva, zlasti »Popotnikom«, ki izhaja v 4800 izvodih in ga prejema vsak učitelj in vsaka šola. V preteklem letu je slavil 60 letnico, odkar je zagledal beli dan. Novi urednik g. Vranec ga je že urejeval leta 1929-30 skupno s prof. dr. Zgogcem in A. Ostrecem. Takratna doba »zelenega Popotnika« je še danes med učiteljstvom v najlepšem spominu. Želimo novemu uredništvu mnogo uspehov v prid slov. šolstvu!

Kulturni drobiž iz Italije

Politiki - pisatelji so v Italiji prišli v navado. Maršal De Bono piše novele v »Scena illustrata«, puljski prefekt Cimoroni izdaja romane, urednik tržaškega »Piccola« Rino Alessi, ki je znan po odločujočih političnih (menda celo uradno povzročenih) »skurzivih«, se je zadnja leta uveljavil zlasti kot dramaturg. Njegova »Catarina d'Medice« je šla že preko večjih odrov. Največ uspeha je pa žela v Nemčiji, v Casselu.

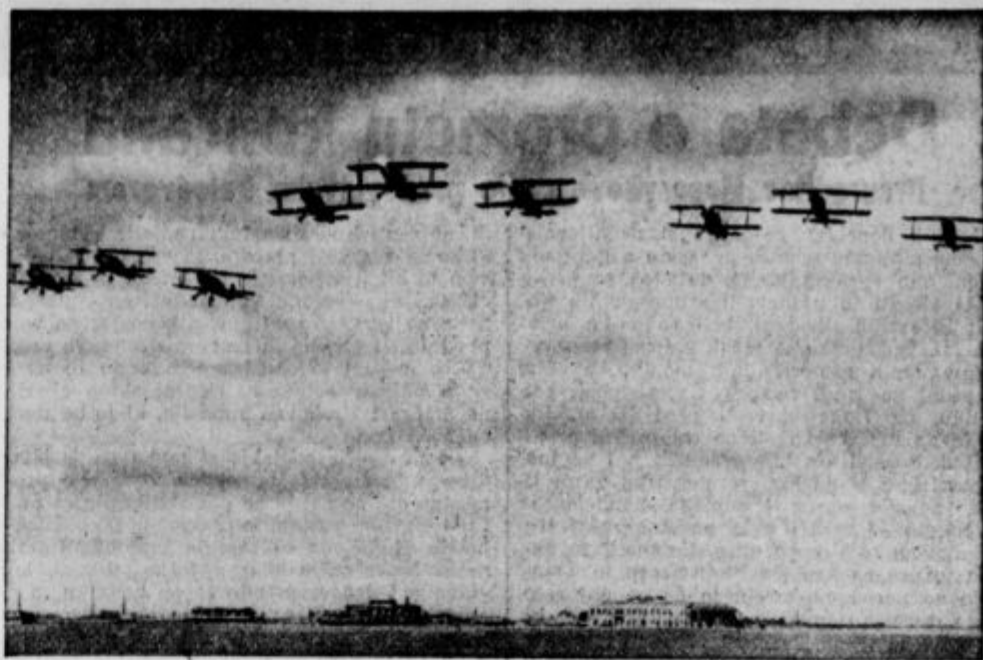
Igre na prostem, ki naj privabijo k umetniškemu užitku širše množice, se ponavljajo vsako leto. Posebno zanimivo je leto, ko bodo na prostem v Benetkah igrali dvojce Goldonijevih iger v pristnem beneškem duhu, in sicer »Campiello« in »Ventaglor«. Tako bo enov in ozadje vse pristno. Režira akademik Simoni.

Politično dramo iz prvih dni fašističnega podviga »San Sepolero« (tako se imenuje trg v Milanu, kjer je Mussolini zbral prve svoje zveste) je spisala Clara Firdi. Italijanska Akademija jo je nagradila. — V to vrsto slovestva spada tudi poseben roman o letalstvu. Spisal ga je znani Lucio d'Ambrà na pobudo letalskega podministra Valleja. Naslovil ga je »La guardia dei cieli«.

Lutkovno gledališče Viktorja Podrecca (iz rodu Podrekov v slov. Benečiji), nazvano »Teatro dei Piccoli« je edinstveno na svetu. Zdi se vrača iz dvehletnega poudora po Južni Ameriki. Podrecca je s svojimi 800 lesenimi igralci nastopil pri 1500 predstavah.

Pesniški vrelci. V priznani pesniški zbirki »Poeti d'oggi« so izšle pesmi Carla Betocchi »Altre poesie« (Druge poezije) in Nicole Moscardellija »Canti della vita« (Pesmi življenja). Oba sta še iz stare šole. — Pisatelj Carlo Bacchelli je z nagradeno knjigo »Il Mulino del Pao« (Mlin ob Padu) dosegel v prav kratkem času že tretjo nagrado: Te dni je izšel drugi del trilogije pod naslovom »La miseria viene in barca« (Revščina pride v čolnu). Obsega zgodbe padeškega obrečnega življenja od l. 1848 do 1872, tretji del bo segel do svetovne vojne. Tudi ta drugi del je bil v enem tednu ves razprodan. R. B.

ALI STE ŽE NAROČILI LETOŠNJE MOHORJEVE KNJIGE?

Letalska parada o priliki letalske razstave v Bruslju.

ŠPORT

Klubi hrvatske Sloge so bili izključeni iz JNZ

Jugoslovanska nogometna zveza je sklenila na svoji zadnji seji, da so klubi Gradjanski, Hašk, Concordija, Hajduk, Slavija (Varaždin), Slavija (Osijek), SASK in Bačka prenehali biti člani Jugoslovanske nogometne zveze, ker niso smatrali za potrebno, da odgovore zvezi na poziv, da se pokoravajo pravilom zveze. Ker so navedeni klubi prenehali biti v državni ligi, se menja tudi število klubov, ki jih je zdaj samo še deset.

V našem nogometnem športu je nastala zaradi teh sklepov še večja zmeda. Zelo smo radovedni, kako se bo stvar razvijala naprej in kakšno stališče bodo zavzeli da teh vprašanj slovenski klubi.

Med hrvatskimi nogometaši je nastal zaradi sklepov JNZ oster odpor. Zagreb zavrača vso krivdo in odgovornost na Belgrad in prvi, da razpust najvišjih hrvatskih organizacij ni več zadeva JNZ, temveč vprašanje Hrvatov, ki ga bodo rešili sami tako kakor smatrajo za najboljšje. Zagrebčani pravijo, da so prav oni klubi, ki so bili izključeni iz JNZ ustvarili JNZ ter delujejo že nad trideset let in bodo še delali toda izven mej današnje Jugoslovanske nogometne zveze. Hrvatska športna Sloga pa je izdala poseben komunique, v katerem določa, da postanejo zagrebška, splitska in osiješka podzveja organi Hrvatske športne sloge; istotako vsi dosedajni sodniški zbori JNZ. Odleje bo torej hrvatska športna sloga najvišji forum za vse hrvatske klube.

Zmaga naših teniških igralcev v Nemčiji

Na mednarodnem teniškem turnirju v Hamburgu sta naši igralci zopet dosegli lepe uspehe. Florijanov je premagal odlično Angležinjo Lend z rezultatom 0 : 6, 6 : 3, 6 : 1. To je bila senzacija večerajšnjega dne na tem turnirju. Kovačeva pa je premagala drugo angleško igralko Tomasovo z rezultatom 6 : 3, 7 : 5.

Lingijada v Stockholmu se je pričela včeraj

Ob stoletnici smrti P. H. Linga, ki je osnoval švedski telovadni sistem, so se pričele včeraj v Stockholmu velike telovadne slovnosti, ki bodo trajale do 4. avgusta. V tem času bo tudi svetovni kongres za telesno vzgojo ter taborjenje mednarodnih telovadcev in razni izleti športnega značaja po Švedski. Na Lingijado so bili povabljeni vsi telovadni strokovnjaki sveta in telovadni pedagogi. Vršili se bodo razni telovadni nastopi pri katerih bodo Švedi in drugi narodi pokazali svoje telovadne sisteme.

Predolimpijsko leto je pričelo

Včeraj 20. julija je uradno pričelo predolimpijsko leto. Zaradi tega so oči vseh športnikov sveta obrnjene na Finsko, kjer se bodo v njenem glavnem mestu Helsinki, 20. julija 1940 pričele XII. olimpijske igre.

V dvanajstih mesecih trdega dela, so znali Finci spopolniti dveletno zamudo. Danes so namreč prav tam kakor bi bili, če bi pričeli s pripravami takoj po berlinski olimpijadi. Olimpijski predsednik, zastopnik Finske v mednarodnem olimpijskem odboru, je naslovil na vse športnike sveta tele besede:

»Eno leto je preteklo od tedaj, ko je Finska prevzela prireditve XII. olimpijskih iger, potem ko se je odpovedala Japonska. Ravno čez leta dni bomo imeli v olimpijskem stadionu v Helsinkih otvoritve XII. olimpijskih iger.

V tem letu pripravljajni del za izvedbo iger smo prejeli od vseh strani dokaze velikega sodelovanja. Že do danes se je prijavilo 44 narodov na naše novabilo ki bodo čez leto dni privedli svoje najboljšje športnike v Helsinki. Navdušeni zaradi empatije vsega sveta, smo prepričani, da bomo organizirali in izvedli olimpijske igre v Helsinkih tako, da bo to odgovarjalo veličini in pomenu olimpijskih iger ter tudi njihovi globoki ideji. Na današnji dan pošiljam svoj finski pozdrav športni mladini vsega sveta ter jo zagotavljam, da bo leta 1940 v Helsinkih najprijetnejše sprejeta.

»Tour de France«

V deseti etapi je zmagal na 311 km dolgi progi član belgijskega A moštva Vise v času 10:23:27.

Priprave japonskih plavalcev

Japonski plavalci se pripravljajo sedaj na japonsko plavalno prvenstvo, ki bo začetkom avgusta v Tokiju. V tem pogledu so zelo delovne japonske univerze. Zelo močno moštvo ima univerza Nichidai, kateri pripada med drugim tudi Hamuro, Amano, Sasaki in Taniguchi. V borbi proti univerzi Rykkio in Meiji so bili doseženi tihi rezultati, ki sicer še niso na višku, a so vsekakor dobri: 400 m kralj: Tomikatsu, Amano 4:56.8. 800 m: Amano 10:25.6. 1500 m: Amano 19:42.8. 200 m preno: Hamuro 2:41.4. 4 krat 200 m kralj: Nichidai 9:12.8 min.

Lahkoatletske tekme za prvenstvo kamniškega okraja

Kamniško okrožje ZFO priredi v nedeljo 23. t. m. ob 9.15 dopoldne na igrišču SK Diska v Domžalah lahkoatletske prvenstvene tekme.

Spored tekem: Člani: tek 1500 m, 100 m predt., skok v daljavo, tek 100 m fin., met kroglice 7.25 kop, skok v višino, tek 400 m predt., met granate, tro-skok, tek 400 m fin., skok s palico.

Mladci: tek 75 m predt. in fin., skok v višino, tek 20 m predt., skok v daljavo, met kroglice 5 kg, tek 20 m fin.

V vsaki disciplini lahko nastopita po dva člana za sleherni odsek. Zmagovalni odseki prejmejo prehodna darila. Točen tekmovalen red je predpisan v zadnji okrožnici okrožja.

Lista finskih lahkoatletskih rekordov

Finci se za olimpiado pripravljajo izredno vestno. V naslednjem prinašamo službeno listo finskih lahkoatletskih rekordov, da prikažemo moč finske lahke atletike. Mnogo finskih rekordov je hkrati tudi svetovnih rekordov. Zanimivo je, da je na tabeli še vedno Kolehmainen s svojim rekordom na 25 milj, čeprav je bil ta rekord postavljen že pred 27 leti. Ime slavnega Nurmija je na tabeli zapisano še vedno petkrat. V naslednjem prinašamo finske rekorde:

100	yardov	10.0 sek.	T. Avellan (1937)
100	metrov	10.7 sek.	P. Virtanen (1935)
200	metrov	21.6 sek.	A. Tammisto (1937)
300	metrov	34.4 sek.	A. Tammisto (1936)
400	metrov	48.2 sek.	A. Tammisto (1937)
400	metrov	48.1 sek.	B. Strandwall (1933)
800	metrov	1,52.5 O. Teileri (1935)	
800	yardov	1,56.7 H. Larva (1929)	
1500	metrov	3,52.0 H. Larva (1929)	
1	milja	4,10.4 P. Nurmi (1923)	
2000	metrov	5,18.2 T. Mäki (1937)	
3000	metrov	8,14.8 G. Höckert (1936)	
2	milje	8,57.4 G. Höckert (1936)	
3	milje	13,42.4 T. Mäki (1939)	
5000	metrov	14,08.8 T. Mäki (1939)	
4	milje	19,01.0 V. Iso-Hollo (1933)	
5	milj	24,06.2 P. Nurmi (1924)	
6	milj	29,08.3 I. Salminen (1937)	
10000	metrov	30,02.0 T. Mäki (1938)	
7	milj	34,46.0 V. Iso-Hollo (1936)	
8	milj	40,00.2 V. Iso-Hollo (1936)	
9	milj	45,13.0 V. Iso-Hollo (1936)	
15000	metrov	46,45.4 V. Iso-Hollo (1936)	
10	milj	50,15.0 P. Nurmi (1928)	
20000	metrov	1:04,38.4 P. Nurmi (1930)	
15	milj	1:19,48.5 E. Tamila (1937)	
25000	metrov	1:43,07.8 V. Sipilä (1928)	
25	milj	2:29,07.6 T. Kolehmainen (1912)	
40200	metrov	2:22,03.8 P. Nurmi (1932)	
42194	metrov	2:43,55.6 G. Ruotsalainen (1923)	
9966	metrov	30 minut I. Salminen (1937)	
19210	metrov	60 minut P. Nurmi (1928)	

ZFO

Pred odhodom v Belgijo nastopi zastopstvo ZFO na Stadionu — v nedeljo popoldne ob 4

V nedeljo popoldne ob 4. uri bo na Stadionu v Ljubljani nastop naše mednarodne telovadne vrste naših lahkoatletikov, ki tekmujejo na mednarodnih tekmah v Liegeu (Belgija) v času od 5. do 7. avgusta t. l. Na ta nastop, ki bo izveden v obliki tekmovalja, opozarjamo zlasti člane in članice naših odsekov in krožkov, ki nimajo prilike videti naših najboljših telovadcev in športnikov. Tu na ljubljanskem Stadionu bo v nedeljo vsakdo lahko zasledoval vsakega posameznika v vajah, ki jih bodo naši zastopniki izvajali na mednarodnih tleh in pred mednarodnim sodniškim zborom v Belgiji.

Spored nedeljskega nastopa je tale:

1. Nastop celotne reprezentance.
2. Tek na 100 m (lahkoatletika).
3. Vaje na bradli — met kroglice.
4. Vaje na kroglih — skok v daljavo.
5. Skok čez konja — met diska.
6. Poljubna prosta vaja — skok v višino.
7. Vaje na konju z rožari.
8. Tek na 300 m (lahkoatletika).
9. Vaje na drogu — skok ob palici.
10. Tek na 100 m (telovadci).
11. Tek na 1000 m (lahkoatletika).
12. Stafeta 4 krat 100 m.

Nastop, oziroma tekmovalje prične ob 4. uri popoldne in bo končan približno ob pol sedmih. Vetopnina je propagandno nizka: Sedeži na tribuni po 5 din, etoišča pa po 2 din. Kdor hoče preživeti v nedeljo lep popoldan, naj si ogleda naše vrhunske telovadce in atlete, ki bodo čez par dni odšli v Belgijo na mednarodne telovadne in športne tekme kat. tel. in šport. zveze.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Moto sekcija Hermes obvešča vse svoje člane, da se vsi v petek 21. julija ob 20 v restavraciji pri »Sestici« ob večer zbirajo članski sestanek vseh motoristov in odbojnikov. Zanesljivo naj se sestanka tudi udeležijo g. Mayer od Kolesarske sekcije.

Moto Hermes — sekcija Trebnje priredi v nedeljo 23. julija ob 2 popoldne sestanek vseh članov v gostilni Tomšič v Trebnjah. Vabljeni so člani vsi motoristi iz trebanjske okolice, ki še niso dosedaj člani, da se sestanka udeležijo. Po sestanku bo izlet na Čatež. Za novomeške člane pa je sestanek leti dan v gostilni Koklič ob pol enajstih dopoldne.

700 letnica minoritskega samostana v Ptuj

združena z vseslovenskim tretjeredniškim kongresom

Tretjerednik!

Proslava 700 letnice minoritskega samostana v Ptuj je še posebej vaš dan! Na glavni dan proslave dne 6. avgusta bo tretjeredniški dan s slavnostnim zborovanjem ob 10.30. Govorila vam bosta gg. Alojz Mihelič, podpredsednik Narodne skupščine in Franc Terzaglav, urednik »Slovenec«. Agitirajte zato med svojimi soprobi za čim večjo udeležbo na proslavi, naročite in prodajajte proslavne knjižice in znake!

Knjižice in znaki

Pohitite z naročilom proslavnih knjižic in znakov, ker zaloga pohaja. Kdor bo imel knjižico in znak, bo plačal za vstopnino k slavnostni igri, pevekemu nastopu in velikemu ognjemetu samo 2 din. Za ostale bo veljala običajna vstopnina od 4 do 10 din.

Znižana vozšina

Za udeležence naše proslave je zagotovljena znižana vozšina na državnih železnicah, in sicer polovična za vse udeležence. Kot izkaznica za polovično vozšino velja proslavna knjižica. Ne jemljite na postaji nedeljskih kart, temveč polovično vozšino z rumeno železniško izkaznico. Polovična vozšina je cenejša, kot nedeljska. Rumeno železniško izkaznico morate dati v Ptuj žigosati!

Prehrana

Prehranjevalni odsek pripravljatnega odbora za 700 letnico obvešča vse udeležence, in prosí, da voditelji udeležencev prijavljajo v prednaročilu kosila. Ker bo predvidoma udeležba ogromna, je nujno, da prehranjevalni odsek pravilno razdeli prehrano udeležencev in da voditelji prijavijo število onih, ki žele kosila v gostilni. Cene: zakuhana

Spomin na krst papeža Pija XII.

V krstno kapelo cerkve sv. Pankracija v Rimu so pred kratkim vzdali spominsko ploščo, ki pove, da je bil pred tem krstnim kamnom dne 4. marca 1876 krščen sedanji papež Pij XII. Ta krstni kamen je bil nekaj v cerkvi sv. Celzusa in Juliana, ki je bila staršev sedanjega papeža župna cerkev. Pozneje pa so to cerkev zaprli, krstni kamen pa prenesli v cerkev sv. Pankracija. Čeprav ne stoji več v prvotni cerkvi, so vendar župljani s spominsko ploščo hoteli ovekovečiti krst svojega rojaka, ki je postal papež. Slavnosti pri odkritju se je udeležil tudi kardinal Lauri.

Nove odredbe za varnost avtobusnega prometa v Nemčiji

Dve veliki avtobusni nesreči, pri mestu Wulfen in na Velikem Kleku, pri katerih obeh je veliko ljudi prišlo ob življenje, sta dali nemškemu oblastem povod, da so poostrele prometne predpise, zlasti za potniške avtobuse. Novi predpisi so že stopili v veljavo in vsebujejo naslednje najznejše zahteve:

1. Vsak avtobus, ki ima več kot 5,5 ton skupne teže, mora imeti dodatno tretjo zavoro.
2. Karoserija mora biti vsa zgrajena iz kovine.
3. V oknih mora biti samo takomenovano »varnostno steklo«.
4. Avtobusi, ki imajo več kot 25 sedežev, morajo imeti na vhodu vsaj po dve stopnici.
5. Vsak avtobus mora imeti zasilna vrata ali zasilno okno.
6. Stojišča so v priložnostnem prometu (izletih) prepovedana.
7. Po hodniku avtobusa so prepovedani zasilni ali priklonni sedeži.
8. Vsi avtobusi morajo biti redno pregledani glede na prometno in obratno varnost.
9. Za vozače avtobusov so vpeljana posebna dovolila, ki se jim izdajajo šele po dveletni praksi, če so jo neoporečno, ob polni duševni in telesni sposobnosti prestali na vozilu II. razreda, v vsakem primeru pa šele po dovršenem 23. letu.
10. Za izvajanje teh novih določil sta odgovorna tako lastnik avtobusa kot tudi vozač. Okrožni načelnik Hühnelein, kateremu je ta zadeva poverjena, je ob proglasitvi novih odredb izjavil, da ne bo pustil nobenih izjem, češ, da je bolje, če se nekaj potnikov posluži železnice, kot pa da bi se vozili na izlete v neodgovarajočih avtobusih, ki se še niso prilagodili novim zahtevam.

»Vi pravite, da poznate obtožence vse njegovo življenje,« je dejal sodnik priči. »Ali amatrate za možno, da je ukradel denar?« — »Koliko pa ga je bilo?« vpraša priča.

SLEPEC

Detektivska povest

»Če hočete samo na gotovosti jahati,« je dejal pikro, »tedaj je bolje, da to opustite ter čakate na konjske dirke.«

Ugodno je bilo slišati, da nekdo tako govori z Mathesonom; pa sem vendarle imel McNaba za zaletelca, če je hotel, da bi naš list prevzel to zadevo. Toda Matheson je samo trepal s prsti po svojih opazkah in odvrnil čisto mirno:

»Ali niste rekli, da je policija po vašem prepričanju na krivem sledu?«

»Da, po mojem prepričanju; ampak to ni nič zanesljivega.«

Matheson je zabundal.

»Toda, pa naštete vse druge točke, glede katerih ste sami pri sebi enako na trdnem.« Pogledal je preko proti meni ter dodal s povsem drugačnim glasom: »Poslušajte, prosim; zdaj pridete vi na svoj račun, Chance.«

McNab je vrzel svojo cigareto v ogenj.

»Najprej,« je izpregovoril, »se mi zdi neoporečno, da je gospod Ponsoby Paget tisto, ki pričakoval nekoga, da ga seje iz tega ali drugega vzroka bal. Snargrove je mnenja, da tisti obiskovalec ni prišel in da je rajni odšel iz sobe, da bi se bil razgledoval za njim. Toda po poznejšem uvaževanju je nedvomno dobila premoč verjetnost, da je bil ravno Chance tisti, zaradi katerega je meril ceste tisto noč. Iz nekega nepoznanega razloga se je Paget čutil priklenjen, da se snide s svojim obiskovalcem iz oči v oči, sicer bi se bil bržkone izognil temu obisku z odsotnostjo z doma. Jaz obračam vno po pozornost na njegov strah, ki ga potrjuje srčna vno, ki jo je kazal, ko si je hotel zagotoviti Chanceovo navzočnost. Naravno je torej, da je iskal zunaj Chancea. Chancea, ki nikoli dotlej še ni bil v njegovi hiši in ki je v taki

juha večja porcija 2 din; obitno kosilo: zakuhana juha, goveje meso, dve prikuhi 8 din; kosilo s pečenko 10 din.

Prosimo gg. voditelje, da poberejo potreben denar, napravijo seznam ter oboje izroče prehranjevalnemu odseku, na kar dobe nakaznice za kosila in ime gostilne. Udeleženci z nakaznicami bodo imeli pri prehrani prednost. Preskrbljeno je za zares dobro prehrano. Natančne prijave števila kosil naj se javijo prehranjevalnemu odseku najdalje do 1. avgusta.

Prenočišča

Pripravljali odbor odnosno njegov slanovaljski odsek bo poskrbel za udobna in cenena prenočišča udeležencev. Prenočnina na slami bo znašala 2 din za eno noč, postelje pa od 5 din dalje. Kdor reflektira na prenočišče, naj to javi na slanovaljski odsek.

Župni uradi!

Gospode župnike in voditelje Treljega reda prosimo, da s prav toplimi besedami povabijo župljane, posebno pa tretjerednike svoje župnije na proslavo ter jih opozorijo, da si pravočasno nabavijo taborne knjižice in znake. Okoliške župne urade, katerim smo poslali knjižice in znake, prosimo, da jih čimprej razpečajo, izkupiček zanje pa nakažejo minoritskemu samostanu v Ptuj.

Babilonski stolpi sedanjosti

Vojska jezikov v evropskem ozračju

Nikjer drugod se politični nemir sveta ne javlja tako močno, kot v vrhovih radijskih stolpov, s katerih neprestano drve v svet novice v pravi babilonski zmešnjavi jezikov. Radijski stolpi povzročajo v ozračju komaj kaj manjšo zmedo kot svetopisemski stolp v davnih, davnih časih. Vsak večer hite od enega konca Evrope do drugega novice v vseh evropskih jezikih in se potegujejo za uho poslušalca. Vrsta teh jezikov pa še od meseca do meseca narašča.

Glede mnogojezičnosti radijskih oddaj je danes Italija na prvem mestu. Italijanske oddaje postaje, zlasti Rim, Bari, Milan in Bolcano, oddajajo v nič manj kot 15 jezikih in so pri tem dnevno od 10.55 dopoldne do 3. ure zjutraj, torej celih 16 ur na dan, v obratu. V tem času oddajajo različne programe v angleškem jeziku, ki so namenjeni Angliji, Severni Ameriki, Daljnemu vzhodu in Avstraliji; ostale oddaje so namenjene drugim delom sveta in so vedno kolikor mogoče prikrojene tako, da pritegnejo čim več poslušalcev. Oddajajo jih pa v francoskem, arabskem, albanskem, bolgarskem, poljskem, romunskem, ogrskem, srbskem, turškem, grškem, nemškem, španskem in portugalskem jeziku. Malokatera postaja na svetu se more postaviti s tako mnogojezičnostjo kot zgoraj omenjene italijanske postaje.

Velika Britanija po svojih »BBC« postajah

Vrhnika

V nedeljo, 23. julija, bo ustanovni občni zbor Dijaškega društva »Vrhnikac« z naslednjim sporedom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Volitve odbora. 3. Slučajnosti. — S tem stopa omejeno društvo v vrsto tistih društev, ki budijo novega duha v življenje in delo slovenskega katoliškega dijaštva. Ob tej priliki vabimo vse tiste, ki se za naše delo zanimajo, da pridejo ob pol 8. zvečer v Rokodelski dom.

Mehiški petorčki so prišli na svet

Iz mesta Mehike poroča list »Universal Grafico«, da je gospa Polita Curbonel, žena urednika, rodila v Alvaro Obregónu v državi Tabasco, petorčke, in sicer tri dečke in dve deklici, ki so vsi krepki in zdravi. Nemara bo to konkurenca slavnim petorčkam!

8 in pol milijarde za italijanski promet

Iz Rima poročajo: Glede na velikanski pritek obiskovalcev rimske svetovne razstave v l. 1942, je laški prometni minister dal na razpolago potrebna sredstva za povečanje prometa. Osem in pol milijarde lir je določenih, da se, na primer, povečajo kolodvori — kot v Rimu, Genovi, Turinu, Benetkah, Trstu, Neaplju itd.; dalje da bodo na raznih železniških progah vozili vlaki na električni pogon. V 3 letih bo vlada 7800 km železniških prog elektrificirala.

oddaja v nemškem, italijanskem, francoskem, španskem, portugalskem in arabskem jeziku.

Nemške postaje imajo redne oddaje v angleškem, francoskem, španskem, portugalskem in nizozemskem jeziku, pred kratkim so začele oddajati še v arabskem jeziku, zaenkrat šele za poskus, če pa se bodo oddaje obnesle, bodo pa tudi nemške postaje sprejele arabski jezik v svoj program. Te oddaje bodo predvsem namenjene Afriki. Radijska postaja Dunaj vsak dan oddaja tudi v slovaškem jeziku, do pred kratkim je oddajala tudi v češkem jeziku.

Francoske postaje oddajajo danes v sedmih jezikih, namreč francoskem, nemškem, italijanskem, srbskem in španskem na srednjih, in francoskem, nemškem, italijanskem, španskem, portugalskem in arabskem jeziku na kratkih valovih.

Tudi Poljska je začela uvajati mnogojezične radijske postaje. Že nekaj dni Varšava I in Katowice redno oddajata v nemškem, češkem, slovaškem, ogrskem, angleškem in italijanskem jeziku. Te oddaje pa se pričenjajo šele pozno zvečer in sicer v treh jezikih na en večer.

Sovjetska Rusija oddaja poleg ruščine še v nemškem, angleškem in francoskem jeziku. Poleg tega pa ruske postaje velikokrat prirejajo posebne koncerte za turške poslušalce in še veliko izrednih programov za ostale inozemstvo.

V Cingtavu so bile velike protiangelske demonstracije, ki so se jih udeležili tudi Beli Rusi, ki žive kot begunci.

čina. Najprej moramo sklepati, da je bilo to ob poznih urah, mnogo pozneje, nego vas je gospod pričakoval, kajti odšel je ven, da bi vas poiskal. To dejanje govori za visoko stopnjo dolgotrajne živčne napetosti, kajti verjetnost, da bi vas našel, je bila dolgo kaj majhna. Gospod je bil že skoraj brez upa, ko je odšel ven. A še bolj priča za to ogenj. Ob svojem pričevanju pred mrljskim oglednikom ste danes izjavili, da ste se zdržili spričo nenadnega praskevanja ognja, ki se je tedaj razplamtel ter odkril neko nogo, ki je ležala tam, kamor je prej padala senca od mize. Tisto praskevanje premoča je bilo pomenljivo. Samo nanovo priloženi premog, ki ga vročina razširja, tako praskeča. Zato je moral biti tisti premog priložen pred izvršitvijo umora, če nečemo misliti, da je morilec premisljeno bolje podkuril, preden jo je popihal.

To dokazovanje je bilo prepričljivo. Kar ob sasu sem bil ob misli, da sem bil tako blizu zločinca. Toda ravno v trenutku, ko sem apert dobil glas, mi je Matheson nestrno segel v besedo.

»Vrmino se k slepecu, prosim.«

Vedel sem, za čem je šel Matheson: hotel je dobiti še več senzacionalnega in izključnega gradiva za Record. McNab se je obrnil proti njemu.

»Samo dve dejstvi sta, ki ju imam lahko za resnični,« je dejal. »Prvo je to, da je slepec nedolžen.«

Z oči, a katerimi sem bil še vedno na Mathesonu, sem videl ter razumel njegovo razočaranje. Prav zares, kot časnikiar sem tedaj čutil z njim.

UMOR v EALINGU!

NA LOVU ZA SLEPCEM!

Kakšen izzivalen oglas bi bil to! In Matheson je bil izboren sestavljač oglasov. Kadar je imel kaj posebnega oglašiti, je napravil oglas sam.

»Hm,« je skoraj zabundal, »da slišimo, zakaj tako sklepate.«

V Romuniji postaja Bukarešt vsako noč oddaja poročila v nemškem in francoskem jeziku. Od časa do časa se poslužijo tudi italijanskega jezika, vsak teden pa prireja posebno »britansko uro.«

Njihovi sosedje, Madžari, hočejo biti naprednejši. Budimpešta vsak večer oddaja poročila v nemškem, angleškem, francoskem in italijanskem jeziku. S poročili so večkrat združena predavanja o ogrski zunanji in notranji politiki. Veliko oddaj ima tudi v slovaškem in rutenskem jeziku.

Bolgarija je prva vpeljala redne radijske programe v esperantu. V tem jeziku oddaja veliko predavanj politične in kulturne vsebine. Po dvakrat na mesec pa so predavanja tudi v angleškem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku.

Tudi Jugoslavija se je zelo uspešno spustila v tekmo za ozračje. Kratkovalovna postaja Osrednjega tiskovnega urada (CPB) ima že kar toliko mnogojezičnih oddaj, da se v tem oziru lahko postavi v isto vrsto z zahodnimi veleislami. Dvakrat na dan oddaja poročila v francoskem jeziku, enkrat na dan pa v angleškem, ogrskem, italijanskem, nemškem, romunskem, grškem, turškem in arabskem jeziku.

Tako je v Evropi v ozračju velik vrvež. Mnogo bolj skromne so baltske države, ki se v to tekmo jezikov še niso spustile. Štiri oddajne postaje Letonske dvakrat na teden oddajajo poročila v angleškem in nemškem jeziku. Estonija se večinoma drži estonskega jezika, le od časa do časa oddaja v nemškem in ruskem jeziku, pa ne za poročila, ampak za prenos dram in božje službe. Tudi Litva se le ob izrednih prilikah poslužuje kakega tujega jezika.

Dve lepi slovesnosti v Marenbergu

Marenberg, 19. julija.

Pretekla nedelja je bila za naš trg in vso obino pravi ljudski praznik. Obhajali smo kar dvojno slavo, blagoslovitev novega oz. ojačenega vodovoda, ki je bil že dolga leta naša srčna želja, in nove motorne brizgalne tukajšnje Prostovoljne gasilske čete. Razumljivo, da je občinstvo, katerega se je veliko nabralo iz bližnje in daljne okolice, s prazničnim veseljem spremljalo našo slovesnost.

Po poznem opraviilu, pri katerem je sodelovala godba domače požarne brambe in tako povzdignila tudi cerkveno slovesnost, se je razvil sprevod skozi trg do prostora blagoslovitve, kjer je križišče vodovoda in je motorka čakala vsa opletana na sprejem božjega blagoslova. Tam je prvi spregovoril g. predsednik občine Ternik Simon, pozdravil dole goste, v prvi vrsti gospo Teo Suppanz, kumico motorke, ter podal kratko zgodovino novega vodovoda. Za njim je nastopil domači župnik in dekan, duhovni svetnik g. Ivan Messner, ki je v svoji pridigi razložil veliki pomen te dvojne pridobitve za trg, v kako tesni zvezi sta med seboj in da ju hočemo vedno rabiti le Bogu v čast in bližnjemu v pomoč. Zatem je sledila blagoslovitev vodovoda, katerega je s primernimi besedami poslanec in podžupan Karl Gajšek proglasil za otvorjenico. Nato je g. dekan blagoslovil še motorke, ki je že 14. aprila t. l. pri požaru marenberske graščine prešla svoj ognjeni krst in odlično rešila svojo nalogo. Ko je sedaj spremlja božji blagoslov, ji želimo, da v bodoče nastopa še z večjim uspehom. Kako navdušena je za gašenje, je pokazala takoj po blagoslovitvi, ko je stopila v akcijo in občinstvu pokazala svojo moč, pa tudi vse prijetno ohladila. Ko je bila vaja končana, so še nastopili kot govorniki načelnik gasilske čete g. Val. Jugovič ter se vsem dobrotnikom zahvalil za pomoč, g. poslanec Gajšek, ki je občinstvu pojasnil, kako država skrbi tudi za naš obmejni kraj, ker mu je za vodovod naklonila podporo v znesku 80.000 din in slednjič še g. Josip Mravljak, načelnik vuzeniške požarne brambe. Čestital je trgu in predvsem gasilski četi k temu dvojnemu napredku in vsemal četo še k nadaljnjemu delu bližnjemu v pomoč.

S tem je bil oficijelni del proslave končan. V spremstvu godbe se je spet razvil sprevod skozi trg. Na banket, ki je bil v gostilni Franca Preglau st. in katerega so priredili ga. Suppanz in oba podjetnika, ki sta bila največ zaposlena pri gradbi vodovoda, so bili povabljeni razen g. kumice občinski odborniki, g. starešina dravogradske župe Peter Mravljak iz Vuhreda in drugi odličniki. V vselem razpoloženju je potekel čas, dokler ni godba s svojim nastopom spel vabila na odhod na veselični vrt gasilske čete, kjer je že občinstvo težko čakalo na začetek tromele in na delitev sreče. Tudi ta del slovesnosti je potekel v splošno zadovoljnost, ker je pri lepem vremenu bilo prilike dovolj na svoj račun in novi motorke v korist gasiti svojo željo. Odslej pa se hočemo bolj okoristiti novega vodovoda in njegove bistre vode in s tem pokazati svoje veselje z njim.

»Ponovni pregled znanih dejstev me silil k temu. Najprej je tu zdravniško mnenje. Dejanje je bilo tako spretno izvršeno — samo en sunek pod črtno levo rebro. Slepec bi bil utegnil tako spretno suniti samo po bledenjem naključju. In čudeži so včasih res zgodbe. Toda imejte na umu razbito in razmetano pohištvo! To je priklenilo nase moje oči, kakor hitro sem stopil v sobo. Mar je pokojnik napravil vso to zmedo s svojo gorbo? sem se vprašal. Če bi bilo tako, tedaj bi njegovo truplo imelo znake in nihče ga ne bi bil tako spretno zaklal z nožem. Ampak spričo navzočnosti slepega človeka sem si lahko dal odgovor na to, kar sem videl. Večja del tega razdeljanja je mogel biti vsakogar posledica neobglednosti slepe osebe, ki je divje motovili po nepoznani ji sobi med hišno opremo, ki je ni mogla videti. Tisti madeži na steni nam nadalje pripovedujejo isto — o slepcem blaznem in praznem naporu, da bi bil prišel odondod. Toda nazadnje so ga le pobili na tla. Da, in ga siloma odnesli proč.«

Ko je McNab nehal govoriti in je jel z rastočo razburjenostjo stopati sem ter tja po sobi, je po mojem prepričanju pozabil, da eva bila midva poleg njega. Njegova razgibana čomičija je gledala zapovrstni red dogodkov, ki so prišli za umorom. Toda praktični Matheson ga je potegnili nazaj na zemeljska tla.

»Siloma,« je opomnil hip nato, »kje pa je kakšen dokaz za to?«

McNab se je nestrno zasuka.

»Moj Bog, ali ste že pozabili na tisto palico, človek božji! Ste kaj premislili, kaj pomeni za slepeca njegova palica? Palica je njemu to, kar so vam oči. Ne, vzemite to za ugotovljeno, slepec ni odšel brez palice svojevolsko. Bil je odveden po nekom — oh, da — toda po nekom, ki bržkone ni opazil, da je slep in ki je mislil, da bi ga le-ta gotovo spoznal, če bi ga kdaj zagledal.«

»Mislite, da je bil to kakšen njegov sorodnik?«

»Ne mislim tega. Kajti ta bi bil vedel, da je slep.«

Otroški kotiček.

Pravljica iz gozda

(52) Kaj kmalu sta prišla še Prstanček in Kazalček. »Izpraševal sem studenčke in potočke, pa nisem izvedel nič,« je dejal eden. »Jaz pa gobe in drevesa,« se je oglašil drugi in jezno sklonil glavo. »Kje le je uboga Kuka?« so žalostno vzklikali.

(53) Tedaj pa sta prisopihala vsa srečna Zlatokljunček in Mezinček. Zlatokljunček se je od prevelikega napora usedel in prepustil razlago Mezinčku. Ta je jel pripovedovati svoje doživljaje tako hitro, da je kar težko požiral slino. Palčki so zardevali od veselja.

„SLOVENE“
na 10 straneh je največji,
najboljši in najbolj razšir-
jeni slovenski dnevnik!

Mornariški minister v USA Swanson, je v starosti 77 let umrl.

Borba za živila v Tiencinu

Ker je v Tiencinu blokada spet hujša, morajo takole prenašati živila skozi žično zaporo. Neki Rus ima na kolesu steklenice mleka, ki ga je — kot vseh svežih hranil — v angleški-francoski koncesiji prav malo.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenitovahjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Priden fant

vajen vsega, išče službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 11412.

Hlapec

priden in pošten, vajen konj, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1048. (a)

Zakonca

(sama), z dolgimi spricavali, išče službo. Mož h konjem, žena za druga opravila. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 11437. (a)

Prodajalka

začetnica, izučena v večji trgovini z mešanim blagom na deželi, pridna in poštena, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11472. (a)

2000 din ali

14 dnevne počitnice plačam onemu, kateri mi pre- skrbí službo planinskega oskrbnika, hišnika ali v tekstilni tovarni. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Planinec« št. 11285.

Zasluzek

Dobra šivilja

gre šivat na dom po zelo nizki ceni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiva« 11.435. (a)

Službo dobe

Dva mizarska pomočnika sprejme Ivan Smole, Taccen, št. Vid nad Ljublj.

Frizerko

samostojno, takoj sprejem. Mesto stalno. Milan Košcer - Crikvenica, Primorje. (b)

Šofer

vojaščin prost, zanesljiv, soliden, dober vozač, dobi takoj stalno službo za avtomobil v mestu na deželi. Ponudbe brez znamke na upravo »Slovenca« pod št. 11632. (b)

Poslovodkinjo

krščansko, starejšo, samostojno, v specijalni stroki, zmožno tudi gosposinjstva, se sprejme z večjo kavicjo. Ponudbe z referencami upravi lista pod »Agilna« 11708.

Prodajalce

srečk razredno loterije iščemo pod ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe na Publicitas, Zagreb, Illica 9 pod št. 341. b

Pouk

Osmošolec

pripravlja za popravne izpite. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 11606. (u)

Instrukcije

ali kakke druge primerne zaposlitve med počitnicami, išče akademik, filozof. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11475. (a)

Prodamo

Avbe

sklepance, rute itd. za narodno nošo, prodaja trvdka Fr. Malgaj, Kolodvorska ulica. (l)

Radioapar

»Ingelen« 1938, skoro nerabljen, prodam. Polzve se v upravi »Slov.« pod zn. »425-11631«. (g)

Prodamo

dnevno 40—50 l svežega kravjega mleka. Stalna točna postrežba. Ponudbe z navedbo cene upravi »Slovenca« pod zn. »Skupen odjemalec« št. 11692.

Žaganje za peči

in stružnice iz trdega lesa, visoke kurilne vrednosti, dobavlja, dokler traja zaloga: Remec Co., tovarna stolov, Duplica-Kamnik. (l)

INSERENTIH

KUPUJTE PRI NAŠIH

Razno

Deklico

7 let staro, dam za svojo. Naslov v upravi »Slov.« Maribor, št. 1054.

Brezplačen zavitek

»Dostalovega« toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh pri prvi uporabi. Spuščaj, mozolji, nečistosti lica izginejo. Pošljite za stroške 2 din v znamkah. »Kemikalija«, Novi Sad 144. V lekarnah in drogerijah originalni karton 22 din.

Posestva

Posestvo

na lepem sončnem kraju tik pri cerkvi, četrt ure od kolodvora, blizu glavne ceste zaradi odpotovanja naprodati. Velika hiša s sadonosnikom, velik vrt, 2 njivi. Slov. Bistrica št. 200, Sv. Jožef, Gasparič.

Hiša

za ključavničarja-mehani-ka v kraju brez konkurence tik večjega trga se ugodno odda v najem ali prodaja. Eksplicitna zanjama. Vprašati: Silovšek, Skale-Velenje. n

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-obraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, tma naprodati večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje takoj oddam. Istotam oddam velik lokal za vsako obrt. Cerkvena ul. 21.

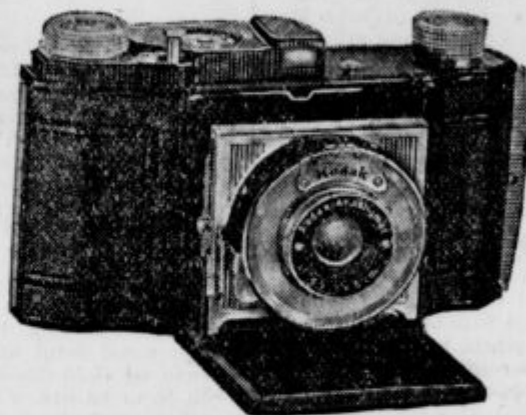
SOBE ODDAJO:

Podstrešno sobo s kuhinjo oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod 11658.

Nikar
ne
čitajte

če ne verjamete, da velja KODAK-RETINETTE samo
DIN 660—

- Solidna in precizna konstrukcija
- Kodak Anastigmat f:6.3
- Kodak-zapor do 1/100 sekunde
- Naprava proti dvojnimi osvetlitvam
- Avtomatični transport filma in števec
- 36 posnetkov na 1-60 m norm. kinofilma
- Možnost snimanja v naravnih barvah

Za Retinette samo

Kodak filme

PANATOMIC

(F-X) 27°

PLUS-X

(P-X) 29°

SUPER-XX

(S-XX) 32°

KODAK

d. s. o. j.

ZAGREB

KODAK RETINETTE I in II

„SLOVENE“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Po vaši želji Vam izdelá
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji žrtelnici razne poslovne knjige, ako nteo že v zalogi, Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite sel

+

Umrli nam je zlata mama, gospa

Uršula Hribar, posestnica

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 22. julija 1939 ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti, Jenkova ul. 8.

Adolf — Zofija, otroka.

Umrli je moj dragi brat, prečastiti gospod

Josip Zeichen

duhovni svetnik krške (celovške) škofije, in vpokojeni ravnatelj Mohorjeve družbe

Pogrebne slovesnosti bodo v št. Jakobu v Rožu na Koroškem v petek, dne 21. julija ob 9 dopoldne.

Št. Jakob-Celje, dne 18. julija 1939.

Marija Zeichen, sestra